

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for Folketinget. (Åbne udvalgs møder i Folketingets Europaudvalg). Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL). (Fremsat 5/5 98).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om at skabe øget åbenhed om Folketingets behandling af EU-forslag.

Af Kristian Thulesen Dahl (DF) m.fl. (Fremsat 4/6 98).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg skal tillade mig kort at kommentere beslutningsforslagene under ét. Jeg vil ikke have mulighed for at overvære hele forhandlingen, og jeg beder om forståelse for, at dette ikke er udtryk for mangel på respekt for parlamentets arbejde, men det er jo til syvende og sidst, når vi diskuterer forretningsordensanliggender, Folketingets egne afgørelser.

Der er dog især i B 49 indhold, som i høj grad vedrører regeringen. Der lægges her op til, at der fra dansk side tages initiativer til at reducere mængden af EU-forslag. Jeg synes, det er vigtigt at pege på, at antallet af lovinitiativer i form af nye forslag til retsakter allerede er faldet over de seneste år.

Regeringen er i øvrigt enig i, at EU alene skal beskæftige sig med emner, som hører under

EU's kompetence – det siger sig selv – og at det skal ske under hensyntagen til nærhedsprincippet. Regeringen har konsekvent arbejdet for en styrkelse af nærhedsprincippet under regeringskonferencen, og det lykkedes. Amsterdamtraktaten indeholder en protokol om nærhedsprincippet, og vi skal bruge protokollen til at sikre, at EU kun beskæftiger sig med det, EU er bedst til og på den mest hensigtsmæssige måde.

Målsætningen bag beslutningsforslaget deles i øvrigt af formanden for Kommissionen, som netop har fået fremlagt et memorandum under overskriften »Doing less better«, og som er sendt til Europaudvalget. Desuden har Frankrig og Tyskland op til topmødet i Cardiff sendt et brev til formanden for Det Europæiske Råd, hvor nærhedsprincippet er hovedtemaet. Det er altså ikke kun i Danmark, at man er opmærksom på spørgsmålet. Der er et bredt ønske i EU om at styrke nærhedsprincippet, og regeringen agter fortsat at føre en aktiv linje på området.

Generelt vil jeg så i øvrigt understrege, at regeringen deler ønsket om en stor åbenhed og gennemsigtighed – så stor som mulig – om Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet. Det gælder i EU og i EU's institutioner, det gælder i forhold til Folketinget og Europaudvalget, og det gælder regeringens egen behandling af EU-sagerne.

Regeringen har konsekvent ført en aktiv politik for større åbenhed om Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet. Regeringen deler også ønsket om en inddragelse af Folketinget i behandlingen af EU-sager.

Der er jo allerede i dag en betydelig stor åbenhed om vores deltagelse. Samtlige forslag fra Kommissionen sendes til Folketinget. De er offentligt tilgængelige. Alle papirer, som regeringen oversender til Europaudvalget, er offentligt tilgængelige. Der er meget, meget få undtagelser i løbet af et år fra denne regel.

Vi har fra regeringens side stor sympati for ønsket om større åbenhed i udvalgets arbejde, og jeg vil tillade mig at pege på de muligheder, som Europaudvalget tidligere har vedtaget, og som regeringen har bifaldet.

Det gælder eksempelvis afholdelse af åbne debatter i Folketinget og høringer, som er arrangeret af udvalget. Desuden har udvalget tidligere åbnet mulighed for afholdelse af pressemøder efter møderne i Europaudvalget. Disse muligheder kan Europaudvalget udnytte. Forslaget om i øget omfang at inddrage fagudvalg

er allerede indeholdt i tidligere beretninger fra Europaudvalget. Det er op til fagudvalgene i samspil med Europaudvalget i højere grad at udnytte muligheden.

Forslaget om første behandling af forslag til retsakter i Folketinget, i Folketingssalen, er ikke nyt. Europaudvalgets beretning fra 1986 åbner mulighed for behandling af kommissionsforslag vedrørende det indre marked i Folketingssalen. Det er forslag, som regeringen har tilsluttet sig. Muligheden har som bekendt kun været anvendt ganske enkelte gange.

Som sagt skal regeringen jo ikke blande sig i, hvordan Folketinget organiserer sit arbejde. Jeg vil dog finde det naturligt, at Europaudvalget inddrages i de videre overvejelser. Der er behov for at inddrage den faglige ekspertise på området, som medlemmer af Europaudvalget sidder inde med. Derfor ser jeg gerne, at der også i samspil med regeringen føres diskussion i Europaudvalget og Europaudvalgets underudvalg, og jeg ser også frem til ved det uformelle møde, der ventes afholdt i nær fremtid, som jeg har indkaldt medlemmer af Europaudvalget til, at få en første åben meningsudveksling om disse anliggender.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil tillade mig at stille et spørgsmål til ministeren, for ministeren er jo nødt til at gå om lidt, og derfor vil jeg gerne give ham lejlighed til at svare.

Spørgsmålet er meget enkelt: Har regeringen nogen indvendinger imod det forslag, som indgår i begge beslutningsforslagene, om, at vi indfører åbne Europaudvalgsmøder med offentligt tilgængelige referater?

Jeg synes, det er væsentligt at vide, om regeringen har indvendinger imod en sådan fremgangsmåde med den undtagelsesbestemmelse, som er anført i forslaget, at man i særlige tilfælde kan indføre fortrolighed.

Hvis regeringen ikke har noget imod det, så vil det jo formentlig lette sagens behandling ganske væsentligt, og derfor håber jeg, at ministeren vil besvare dette ganske enkle spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Spørgsmål om åbenhed i Europaudvalget er et spørgsmål, som jo rejser mange spørgsmål. Hvilken type af åbenhed? Er det åbenhed kun

for journalister? Er det en elektronisk åbenhed, som vi kender det fra åbne debatter i Ministerrådet? Er det sådan, at almindelige mennesker fra gaden skal have mulighed for at overvære det? Hvis det sidste er tilfældet, så rejser husets indretning her jo nogle problemer for omfanget af åbenhed. Der er jo også hele spørgsmålet, som jeg ved andre også har interesseret mig for: Hvis fagudvalgene i øget omfang inddrages i behandlingen af Europasager, skal åbenheden så også omfatte behandlingen i fagudvalgene?

Derfor er spørgsmålet, som hr. Keld Albrechtsen stiller, ikke så enkelt at besvare. Jeg vil nøjes med at henvise til, at der her er en lang række spørgsmål af mere principiel art, som nødvendigvis må afklares, inden jeg kan besvare hr. Keld Albrechtsens spørgsmål. Men jeg vil gerne på regeringens vegne sige, at vi har principielt en positiv tilgang til spørgsmålet om at åbne arbejdet med EU-sagerne mest muligt.

Den model, som hr. Keld Albrechtsen specielt fremhæver, er jeg ikke nogen stor tilhænger af. Den vedrører, at man lukker mødet på regeringens begæring, hvor der er tale om forhandlingsoplæg. Jeg mener faktisk, at det under alle omstændigheder bør være sådan, at hvor der forhandles forhandlingsoplæg, er det ikke i åbne møder.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for svaret. Nu står vi jo så i den situation, at jeg synes, at det meget var nogle praktiske problemer og ikke så meget nogle principielle, som ministeren opregnede: hvorvidt det lokalemæssigt nu kan lade sig arrangere, og om det skal være elektronisk. Det er også en overvejelse, som Enhedslisten tidligere har været inde på som alternativ, hvis man hellere vil have det.

Det eneste, som jeg synes nu står tilbage, er, at jeg opfatter ministerens svar sådan, at bortset fra spørgsmålet om forhandlingsoplæg er regeringen i virkeligheden positivt stemt over for åbne Europaudvalgsmøder. Men jeg forstår ikke helt, at det skulle være nødvendigt at behandle alle forhandlingsoplæg under fortrolige former, for det er jo en velkendt sag, at ministre og andre jo lystigt orienterer pressen om indholdet i forhandlingsoplæg umiddelbart efter mødet. Og når det allerede lige efter mødet ikke længere er fortroligt, så er det vel heller ikke nødvendigt at have det fortroligt under selve mødet.

Men tak for svaret. Jeg opfatter det som en tilkendegivelse fra regeringen om, at man ikke er modstander af at åbne op for disse møder.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når jeg tager ordet, er det også kun, fordi udenrigsministeren skal gå, og jeg vil egentlig gerne komme med den konstatering, som jeg ønsker at foretage, mens udenrigsministeren er til stede.

Det svar, som udenrigsministeren kom med på det spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen stillede, nemlig om regeringen havde nogle problemer med, at man principielt vedtog at øge offentlighedens adgang til Europaudvalgs-møder, var, at det havde regeringen ikke noget imod. Det må være tolkningen. Vi bliver nødt til at foretage en tolkning af udenrigsministe-rens svar, når dette er så baseret på praktiske omstændigheder.

Så jeg tillader mig at drage den konklusion, at regeringen ikke har nogen principielle ind- vendinger imod, at Folketinget åbner dørene for Europaudvalget. Så er der nogle praktiske omstændigheder, der skal afklares, og forhand- lingsmandatet er en side for sig, hvor regerin- gen skal have en undtagelsesmulighed for at bede om fortrolighed, men ellers er regeringen af den opfattelse. Og medmindre udenrigsmini- steren siger andet, så må hans svar altså kunne tydes i den retning.

Jacob Buksti (S):

Eftersom Socialdemokratiet er et regeringsparti, er vi fuldstændig enige i udenrigsministerens udlægning.

Socialdemokratiet er tilhænger af den mest effektive behandling af EU-sager i Folketinget og den størst mulige åbenhed i den forbindelse under hensyntagen til Europaudvalgets særlige rolle og EU-sagernes karakter.

Ikke mindst Amsterdamtraktatens bestem- melse om de nationale parlamenters inddragel- se i EU-beslutningsprocessen giver disse pro- blemstillinger en ny og afgørende betydning.

Vi mener, at det er afgørende, at Europaud- valgets særlige rolle i den danske EU-beslut- ningsproces fastholdes. Det vil sige, at den overordnede EU-politik og koordinering heraf samt en række sager, der knytter sig til EU- politikken, f.eks. WTO-problemstillinger, be- handles i Europaudvalget, og at den særlige

mandatgivning fastholdes i Europaudvalget. Det er styrken i den danske model.

Men arbejdet i Europaudvalget og den almindelige behandling af EU-sagerne må løbende tilpasses de nye vilkår. Derfor har Socialdemokratiet også været i front, når der, som det fremgår af den seneste beretning fra Europaudvalget, lægges op til offentlige hørin- ger i forbindelse med EU-Kommissionens grøn- og hvidbøger, og når der lægges op til at inddrage de enkelte fagudvalg tættere i beslut- ningsprocessen.

Hvad angår fagudvalgenes arbejde med EU- sager, har det været meget forskelligt fra ud- valg til udvalg. Men det synes at være et pro- blem, at man i en række udvalg under indtryk af det almindelige arbejdspress kun beskæftiger sig perifert med EU-sagerne. Derfor har vi også stillet forslag om, at fagudvalgenes behandling som en videreudvikling af den nuværende pro- cedure gøres obligatorisk.

Med hensyn til åbenhed og offentlige møder mener vi, at man skal arbejde hen mod den størst mulige åbenhed om behandlingen af EU- sagerne i Folketinget. Men da bestræbelsen går ud på at inddrage fagudvalgene mere i arbej- det, kan det ikke kun være et spørgsmål om åbenhed i Europaudvalgets arbejde. Der må være tale om en overvejelse om åbenhed i alle Folketingets udvalg i alle sager, hvis ikke andet besluttes. Det må være det naturlige.

For Europaudvalget må det imidlertid fortsat gælde, at der skal være lukkethed om mandat- givning til regeringen, og derfor rejser der sig, som også udenrigsministeren var inde på, en række principielle og praktiske problemer, som må afklares, før en endelig løsning kan findes:

Skal alle møder i alle folketingsudvalg gøres offentlige, og hvordan skal det i givet fald ske? Hvordan sikrer man sig, at nogle punkter kan foregå for lukkede døre? Hvordan kan de fysi- ske rammer for folketingsudvalgenes arbejde klare en sådan åbenhed? Hvordan skal møder- ne i givet fald tilrettelægges, og skal forret- ningsordenens taletidsbestemmelser i givet fald også finde anvendelse i udvalgene? Det er blot nogle af de spørgsmål, som trænger sig på.

Man kunne seriøst overveje at installere faste kameraer i en række udvalgslokaler med tilhø- rende mikrofonanlæg. Herefter kunne de åbne møder så sendes ud på internt eller for den sags skyld eksternt tv, så alle interesserede kunne følge med. Ved beslutning om at drøfte punkter for lukkede døre kunne man så blot afbryde

kameraerne. Det er en form, der f.eks. findes i Irland, og det ville være enkelt, og det ville kunne klares inden for Folketingets nuværende fysiske rammer.

Vi mener derfor, at såvel Enhedslistens som Dansk Folkepartis forslag er for snævert i deres sigte, selv om vi er enige et langt stykke ad vejen. Vi kan derfor ikke støtte de to forslag, som de ligger nu, men vi vil opfordre Udvalget for Forretningsordenen og Folketingets Præsidium til i samarbejde med Europaudvalget at foranstalte en nærmere udredning af de forskellige problemstillinger omkring åbenhed om folketingsudvalgenes arbejde og omkring EU-sagerens behandling i Folketinget, herunder også fagudvalgenes inddragelse i arbejdet.

Derudover må det i Europaudvalget drøftes, hvorledes møderne kan tilrettelægges og sagerne behandles mere effektivt, også hvis der skabes mere åbenhed om udvalgets arbejde. Socialdemokratiet går aktivt og positivt ind i et sådant arbejde.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne spørge hr. Jacob Buksti: Hvad er det præcis i B 49, altså det beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti har til behandling her i dag, som Socialdemokratiet ikke kan støtte?

Hr. Buksti taler en hel masse om, at vi skal i gang med et arbejde, der skaber større åbenhed og mere demokrati omkring EU-beslutningsprocessen. Jeg er helt enig. Hr. Buksti siger, at der i den forbindelse rejser sig en masse spørgsmål, praktiske såvel som principielle, der skal afklares og diskuteres. Jeg er helt enig. Det er lige præcis det, som B 49 også tager højde for, for B 49 sætter ikke konklusionen, men B 49 sætter et stykke arbejde i gang i Udvalget for Forretningsordenen, hvor man jo sagtens også kunne inddrage Europaudvalget eller underudvalget i en diskussion af, hvordan man så gør det.

Rent praktisk er det jo i Udvalget for Forretningsordenen, at den debat skal tages, og derfor vil jeg spørge hr. Buksti: Hvad er det konkret i B 49, som er et problem for Socialdemokratiet?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er interessant og opmuntrende, at hr. Jacob Buksti nu bringer et forslag på bane med en tv-transmission fra udvalgmøderne. Enhedslisten har tidligere foreslået en lignende

løsning. Det var en radiotransmissionsløsning, men det er jo fint også at få billedsiden med – absolut. Det bringer os da et væsentligt skridt nærmere, synes jeg, hvis vi kan nå til enighed om sådan en løsning.

Der, hvor jeg synes, at problemet stadig væk står tilbage i Socialdemokratiets holdning, og det vil jeg godt spørge hr. Jacob Buksti om, er i spørgsmålet om forhandlingsmandaterne. Der er da ingen grund til, at de forhandlingsmandater, som alle kender, og som ministrene står og fortæller pressen om umiddelbart efter møderne, som jeg også har hørt folketingsmedlemmerne nævne uden for døren, selv om jeg ikke skal sætte navn på, hvem der har brudt fortroligheden, men det er jo en velkendt sag, at alle kender disse mandater, og at ministrene selv orienterer offentligheden.

I de tilfælde kan det da ikke være et problem, at man også har transmission fra selve mødet?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Når jeg sagde, at Socialdemokratiet ikke kan støtte de to beslutningsforslag, som de ligger, var det faktisk et udtryk for en imødekommethed, nemlig den, at der findes en lang række problemstillinger, som må indgå i den der udredning, og heri må de to partiers forslag da også indgå.

Jeg har ikke afvist de konkrete forslag overhovedet. Jeg vil bare godt have en afvejning af plusser og minusser, så vi kan få den bedste løsning for Folketingets behandling af EU-sagerne.

Der er også et forslag fra Fremskridtspartiet, som er til behandling i Europaudvalget, hvor det drejer sig om at arrangere månedlige diskussioner i Folketinget og den slags ting. Vi har vores, andre partier har deres, jamen så lad os få en ordentlig udredning og diskussion. Det er den eneste indfaldsvinkel, jeg har.

Det andet omkring mandatgivning: Jamen det eneste er bare, at hvis det kun var et spørgsmål om, hvad mandatet gik ud på, så er jeg sådan set enig med hr. Keld Albrechtsen, men det er argumentationen, diskussionen, i udvalget forinden, som i en lang række situationer vil være af en sådan art, at hvis vi har almindelig offentlighed om det, så vil de mest interesserede tilhørere være repræsentanter for EU-landenes ambassader i København, for så kan de dér få en klar vejledning i, hvordan den

danske regerings position i øvrigt er og vil være under et forhandlingsforløb.

Men lad os nu tage en diskussion af det og så se, hvad vi kommer frem til. Det er vores holdning, og det er vi positive over for.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er dog en af de længste søforklaringer. Alt så sagen er: Hvad er det, hr. Jacob Buksti ønsker inddraget i det kommende arbejde, som ikke kan inddrages under den paraply, som B 49 udgør? Helt konkret: Hvad er det for forslag?

Jeg er fuldstændig enig med hr. Jacob Buksti i, at der ligger en del konkrete forslag til, hvordan man kan inddrage Folketinget, hvordan man kan skabe åbenhed i Europaudvalget. Hr. Buksti er selv inde på det med f.eks. en tv-transmission. Vi har haft andre forslag om radiotransmission osv. Hvad er det, der ikke kan indeholdes i B 49? Og hvis det kræver en pind mere i B 49 at få det hele med, jamen så skal jeg gerne knytte en ekstra pind til B 49 for at tilfredsstille hr. Buksti.

Det, der så er fordelen ved B 49, er, at man får formaliseret det, at man kommer videre. Vi risikerer ikke, at der ikke sker noget i de kommende måneder, når Folketinget går ind i den mødefri periode. Og punkt 2, der ligger også i B 49 en forpligtelse til, at man så prøver at komme med nogle initiativer i den kommende folketingsssamling; det vil sige, at der også er en tidsplan i B 49.

Det kan jeg forstå er det, som hr. Buksti ikke ønsker: at der en tidsplan for arbejdet, og at der ligger en formaliseret struktur for, hvordan vi nu kommer videre med det, som alle politikere har rendt rundt og lovet i forbindelse med Amsterdamaftemningen, nemlig at nu skulle vi have en mere demokratisk og åben proces om EU-forhold her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Jacob Buksti, fordi han nu så udmærket præciserer, at Socialdemokratiet har en åben holdning til de beslutningsforslag, der ligger her, og også til de andre elementer, der indgår i diskussionen. Og jeg opfatter det faktisk også, som hr. Jacob Buksti selv sagde det, som en imødekommenhed, og det er jeg glad for. Det betyder, at der er etableret et grundlag for, at vi kan få nogle fremskridt på

det her område. Det siger Enhedslisten tak for; det er vi glade for.

Det eneste, som jeg så står tilbage med og ikke rigtig kan forstå i hr. Jacob Bukstis indlæg, er altså det problem med forhandlingsmandaterne. Hr. Jacob Buksti efterlader jo nu det indtryk, at der er en hel masse forfærdelig hemmelige ting, som foregår i det dulgte i Folketingets Europaudvalg. Det håber jeg da ikke er rigtigt. Jeg har i hvert fald ikke tidligere hørt den opfattelse og argumentation, men o.k., det er så et af de områder, vi må have belyst og gået grundigt igennem i det udvalgsarbejde, der skal foregå. Men dér vil jeg sige, at der altså stadig væk er et udestående mellem Enhedslisten og Socialdemokratiet i opfattelsen vedrørende åbenhed om forhandlingsoplægget.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg vil da gerne sige, at jeg er glad for, at det er lykkedes mig at overbevise hr. Keld Albrechtsen om, at det var en åben holdning, og at det faktisk var sådan, at vi var villige til at diskutere et hvilket som helst synspunkt.

Derfor forstår jeg simpelt hen ikke hr. Kristian Thulesen Dahls synspunkt. Det gør jeg virkelig ikke. Jeg forstår ikke en pind af det, der bliver sagt, når det er sådan, at jeg står heroppe og spiller åben og venlig og villig til at diskutere hvad som helst, at det så gøres til et stort problem. Det må jeg sige; det forstår jeg ikke. Jeg forstår det simpelt hen ikke. Det kan så være, at vi skal tage det som en selvstændig behandling i det her udvalg.

Så det eneste, jeg vil sige, er, at det er en sen død at blive trampet ihjel af gæs.

Første næstformand (Birte Weiss):

Hr. Kristian Thulesen Dahl, og det bliver så den sidste runde korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Jacob Buksti, at det er jo ikke første gang, at vi hører – også fra socialdemokratisk side – at nu skal der gøres noget.

Det, der er vores skepsis, er, at man nu taler om en mere åben og demokratisk EU-proces, fordi man stadig væk har efterveerne fra Amsterdamaftemningen in mente, og det, vi er bange for, og det kan jeg sige helt åbent, er

selvfølgelig, at i løbet af de måneder, der kommer, drukner den debat i alt muligt andet – det er allerede ved at ske – og så får man ikke sat det arbejde på skinner, som alle politikere har talt om og lovet befolkningen.

Det er jo derfor, vi har haft det ønske om at tage de positive signaler, som hr. Jacob Buksti jo også har givet udtryk for, som jeg gerne vil kvittere for, og som jeg også har hørt, og få dem ind i en formaliseret proces, hvor vi igangsætter et arbejde her i den mødefri periode, som kan udmønte sig i konkrete forslag i den kommende folketingssamling.

Det er jo det, vi har ønsket. Men jeg kan høre på hr. Buksti, at Socialdemokratiet lige præcis afviser at få den proces formaliseret og siger, at det skal man nok selv sætte tempoet for. Det må jo være den eneste begrundelse for, at man ender med at stemme imod B 49, for ellers kunne man ikke have nogen problemer med det. Jeg har ikke hørt noget konkret, som hr. Buksti gerne vil have ind i debatten om, hvordan vi kan reformere systemet, som ikke kan indeholdes i B 49.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jamen det er da helt utroligt!

Jeg gik ud fra, at B 49 ligesom B 40 i givet fald ville være forslag, som skulle behandles i Udvalget for Forretningsordenen. Jeg stod heroppe og sagde, at jeg vil opfordre Udvalget for Forretningsordenen og Folketingets Præsidium til i samarbejde med Europaudvalget at foranstalte en udredning, så der kunne træffes en beslutning.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at man heroppefra i en eller anden misforstået polsk Amsterdamsdamholdning kan gøre det til et problem, at Socialdemokratiet siger, at vi vil gøre noget. Når vi siger, at vi vil gøre noget, får vi at vide, at det gør vi ikke! Vi har to ører, og jeg ved godt, hvorfor vi har det: det er for, at det, der kan gå ind ad det ene øre, kan gå ud af det andet øre. Men der må da være grænser for, hvor meget der går ud.

Jeg stod heroppe og sagde, at vi gør noget ved det her, og Socialdemokratiet har mere end noget andet parti gjort noget ved det. Vi har allerede stillet forslag om, at fagudvalgenes behandling skal være obligatorisk, og hr. Keld Albrechtsen har opfattet budskabet rigtigt. Vi er tilhængere af al den åbenhed, vi kan få, hvis det

overhovedet er muligt, og så får vi at vide, at vi ikke vil gøre noget.

Er det virkelig afgørende for hr. Kristian Thulesen Dahl, at det er B 49, der bliver gennemført? Jeg troede, det afgørende var, at vi fik en løsning af det problem, som er skitseret, og det er det, Socialdemokratiet arbejder for.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Når man hører de to forslagsstillere puste sig op, kunne man få den fornemmelse, at de to forslagsstillere tror, de har skabt hele verden eller mindst har opfundet den dybe tallerken. Men jeg kan sige, at ingen af delene er tilfældet.

Folketingets arbejdsform er løbende til diskussion i Udvalget for Forretningsordenen. Det kan være, hr. Thulesen Dahl ikke holder sig orienteret gennem sit præsidiemedlem – det kan jeg jo ikke vide noget om – men så sent som i dag er der faktisk omdelt et notat, der handler om mere offentlighed i Folketingets arbejde.

Åbne møder i Europaudvalget er jo kun en lille del af Folketingets arbejde; det hele skal ses i en større sammenhæng. Hvad med de andre udvalgsmøder? Hvad med bilag? Kan hr. Thulesen Dahl ikke se, at der er sket en udvikling i de senere år hen mod større åbenhed? Det er alle jo enige om, så det er ikke nogen sensation at komme med forslaget her.

Som det allerede har været anført, er der nogle praktiske problemer, og det vil man jo vide, hvis man har deltaget i de temamøder, som også er et forsøg på at skabe større offentlighed i Folketinget.

Fra Venstres vedkommende skal der ikke være nogen tvivl: Vi går ind for større åbenhed. Det arbejder vi for i Europa-Parlamentet, og det arbejder vi for i Folketinget; men vi ønsker, at det hele skal ses i en sammenhæng. Det skal ikke bare være i Europaudvalget, der skal være større åbenhed. Vi mener, at ethvert udvalg skal have mulighed for at holde de åbne møder, som passer dem, og der skal selvfølgelig være en decentralisering.

Med hensyn til spørgsmålet om, i hvilket omfang det, vi kalder fagudvalgene, skal beskæftige sig med EU-sager, vil jeg sige: Jamen det kan udvalgene jo bare gøre. Det gør Retsudvalget og, så vidt jeg har forstået, også Miljø- og Planlægningsudvalget, og det kan alle udvalgene jo gøre. Det behøver vi såmænd ikke stå og snakke om her. Jeg forstår, at man er meget optaget af at handle i stedet for at snakke, men så kan jeg kun sige: Sørg så for, at par-

tifællerne i de andre udvalg begynder at beskæftige sig med EU-sager.

For os i Venstre drejer det sig om at få skabt en større folkelig interesse for EU-arbejdet, og det mener vi at åbne møder kan være med til. Jeg går selvfølgelig også ud fra, at specielt hr. Thulesen Dahl har besindet sig efter afstemningen og har fremsat dette forslag og lægger så stor vægt på, at det bliver gennemført, fordi hr. Thulesen Dahl ønsker en positiv debat og folkelig interesse om, hvor vigtigt det er, at Danmark er med i EU.

Vi fortsætter altså den linje, vi for længst har lagt os på, nemlig at vi ønsker større åbenhed i Folketingets arbejde. Vi vil ikke have lovsjusk, og vi vil såmænd heller ikke have, at forslagsstillerne uden videre skal skrive dagsordenen, og de skal slet ikke bilde os andre ind, at der er noget som helst nyt her. Den debat kører i Udvalget for Forretningsordenen, og der fortsætter den, og vi skubber på for at få større offentlighed og åbenhed i folketingsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det, der bringer mig herop, er fru Birthe Rønn Hornbechs beskrivelse af det store arbejde, der gøres i Udvalget for Forretningsordenen for stadig at få større åbenhed ind i Folketingets arbejde.

Det er lidt svært at tage alle disse fine ord om, at man ønsker større åbenhed, og at man vil gøre alt, hvad man kan for at øge den offentlige interesse, befolkningens interesse for folketingsarbejdet, alvorligt. Fru Birthe Rønn Hornbech vil forhåbentlig give mig ret i, at den beskedne åbning, der kom i Folketingets arbejde ved den sidste ændring af forretningsordenen, næsten ikke er til at få øje på. Ikke engang åbenhed i udvalgene omkring deputationer og samråd kunne man opnå, og jeg synes, det er begrædeligt, at vi er så lukkede i Folketinget.

Selv den utrolig gode demokratiske proces, når et folketingsudvalg stiller en minister til regnskab i et samråd, kunne man ikke lukke op for i Folketinget. Det synes jeg fru Birthe Rønn Hornbech skulle kommentere, for jeg synes faktisk, at et af demokratiets flotteste samspil er det, der er mellem et udvalg og en minister. Men selv ikke det kunne man få flertal i Udvalget for Forretningsordenen for at lukke op for. Det synes jeg er ærgerligt, og derfor skal vi blive ved med at presse på.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har jeg aldrig nogen af de gange, jeg har hørt fru Birthe Rønn Hornbech, været i tvivl om, at det er fru Birthe Rønn Hornbech, der har opfundet den dybe tallerken; det gør hun i hvert fald selv udtrykkelig klart, hver eneste gang hun tager ordet, og det tager vi andre bare til efterretning.

Men så kunne det også have været rart, hvis der i den ordførertale, Venstres ordfører holdt her fra talerstolen, var nogle konkrete ting, hvor Venstre har nogle bud på, hvad der så skal ske, hvilken tidsplan der skal opereres med og måske bare sandsynliggøre, hvad det er for nogle ting i Udvalget for Forretningsordenen, der kører så godt i en løbende proces og betyder, at Folketinget får en sådan åbenhed.

Og mener fru Birthe Rønn Hornbech og Venstre i øvrigt overhovedet ikke, at der er grund til i særlig grad at være opmærksom på EU-processen? Jeg siger det, fordi også Venstrefolk i forbindelse med Amsterdamaftemningen var meget på dupperne for at forklare, at nu skulle man – specielt når det drejede sig om EU-sager – have en mere åben og demokratisk proces. Det skyldes selvfølgelig, at når Europaudvalget giver et mandat og et direktiv efterfølgende vedtages i Ministerrådet, er det også lov i Danmark, og så skal Folketinget bare implementere det, som er vedtaget. Er fru Birthe Rønn Hornbech ikke klar over det, siden hun kan holde en tale, der i den grad ligestiller en behandling i Kirkeudvalget – som selvfølgelig også er meget vigtig – af f.eks. et lovforslag, der har været i Folketingssalen, med behandlingen af EU-direktiver i Europaudvalget?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror også, vi må overlade æren for den dybe tallerken til fru Birthe Rønn Hornbech, og det er der nok ikke noget at gøre ved.

Men så vil jeg godt sige, at jeg synes egentlig, jeg sjældent har hørt en så sur tale. Det kunne jo ikke på nogen måde lykkes for Venstres ordfører at komme uden om de forslag, som ligger her. Det faktuelle indhold er jo, at Venstre nu er nødt til at støtte åbenheden, men at man ikke var særlig begejstret for, at det var to partier, man åbenbart ikke bryder sig om, som har fremsat forslagene. Det kunne man ikke skjule.

Men det korte af det lange er jo, at Venstre ikke har gjort nogen indsats i hverken Udvalget

for Forretningsordenen eller Europaudvalget. Jeg har i hvert fald i den tid, jeg har siddet i Europaudvalget, aldrig hørt noget til, at Venstre har stillet nogen forslag om yderligere åbenhed. Så må det i hvert fald være forbigået min opmærksomhed, og det tror jeg ærlig talt ikke er tilfældet. Men lad os nu glemme de bitre bemærkninger fra Venstres side og i stedet glæde os over, at hesten nu ikke alene er blevet trukket til truget, men at det også ser ud til, at den vil begynde at æde.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kan forstå på forslagsstillerne, at når man kommer med sine forslag, skal vi andre bare tage hatten af og sige ja tak uden overhovedet at måtte stille spørgsmål eller foreslå ændringer. Men det vil vi ikke være med til. Det skal gøres ordentligt, og vi synes, forslagene er for dårlige. De er for snævre, de skal omfatte meget større dele af Folketingets arbejde.

Lad mig så sige til fru Elisabeth Arnold, at vi diskuterede jo præcis de åbne udvalgs møder. Men det kunne der ikke blive flertal for, og når man går i detaljer, er det heller ikke så enkelt. Jeg er heller ikke enig med fru Elisabeth Arnold i, at modtagelse af deputationer skal være for åbne døre. Dels skal folk have lov til at komme og fortælle deres ting uden at komme i pressen, og dels mener jeg ikke, vi skal lade os drive rundt i manegen, fordi deputationer, der vil i medierne, bare skal kunne møde op her i Folketinget, og så skal vi stå model til det. Det mener jeg er en hel misforståelse.

Det, jeg taler om, er lovgivningsprocessen, hvor vi har politiske drøftelser, og hvor vi har samråd med ministrene. Her skal der være en mulighed for åbenhed, men der skal sandelig også være en mulighed for lukkethed. Det er jo ikke for store ord at tage i sin mund at sige, at hvis det skader Danmarks nationale interesser eller bare de taktiske fordele i EU, skal det ikke være for åbne døre. Det går jeg ud fra at alle er enige i, og jeg vil godt bede forslagsstillerne bekræfte her, at man ikke ønsker at skade Danmark.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil da godt sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at jeg har forstået, at Venstre og i særdeleshed nok fru Birthe Rønn Hornbech ikke agter at lytte til repræsentanter for nogle partier, man

ikke bryder sig særlig meget om. Det kommer jo tydeligt til udtryk, også under forhandlingen i dag, og det tager vi bare til efterretning.

Omvendt vil vi – jeg vil i hvert fald – meget gerne lytte til Venstres ordfører, fordi Venstre har den størrelse, det har, og derfor også er et betydningsfuldt parti her i Folketinget – også når det drejer sig om, at vi skal lave om på f.eks. udvalgenes arbejde eller forretningsordenen med henblik på at skabe større åbenhed.

Jeg må sige, at jeg har ikke i fru Birthe Rønn Hornbechs tale hørt ét eneste forslag til, hvordan der kan skabes en mere åben og demokratisk proces om EU-forhold og også om andre ting. Jeg hørte fru Birthe Rønn Hornbech i sit ordførerindlæg og den efterfølgende korte bemærkning stille en masse spørgsmål og rejse en masse problemer med at skabe større åbenhed, men ikke ét konkret forslag fra landets næststørste parti om, hvordan man skaber større åbenhed. Er det Venstres bud her ved behandling af to konkrete forslag, hvor man ønsker at skabe åbenhed?

Og så skal jeg da sige, at selvfølgelig agter Dansk Folkeparti ikke at skade Danmarks forhandlingsposition. Det er jo derfor, vi foreslår et formaliseret udvalgsarbejde med en tidsfrist. Det er jo netop, for at vi kan få analyseret de problemstillinger, der er.

I Enhedslistens forslag er der, som jeg har forstået det – men det kan hr. Keld Albrechtsen selv redegøre for – en undtagelsesklausul, så hvis regeringen finder, det kan skade Danmarks forhandlingsposition, at der er åbenhed, kan den bede om, at dørene bliver lukket. Det kan være, fru Birthe Rønn Hornbech ikke har læst forslaget. Det ved jeg ikke, men det står der rent faktisk i forslaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, det er deprimerende gang på gang at høre ledende politikere fra de store partier sige, at de går varmt ind for åbenhed, går ind for enhver form for udvidelse af åbenhed, men der er dog alligevel visse grænser, og så bliver alle de grænser仁set op.

Man vil ikke have, at deputationer i udvalgene skal kunne optræde offentligt; der skal ikke være offentlig adgang til oplysningerne, og samråd kan sandelig heller ikke være offentlige, osv. osv. Og så ender det hele med, at der intet bliver tilbage af den åbenhed, man gerne ville have, og som man påstår, man går ind for. Alt

for ofte bliver der brugt formalistiske og let gennemskuelige undskyldninger for alligevel ikke at gennemføre den åbenhed, man ved festlige lejligheder siger, man går ind for. Jeg er nødt til at sige, at fru Birthe Rønn Hornbech skulle se at tage sig sammen, rette ryggen og sige, at hvis man går ind for åbenhed, går man virkelig ind for åbenhed, og så arbejder man for det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal blot, som allerede hr. Thulesen Dahl var inde på, besvare fru Birthe Rønn Hornbechs spørgsmål til forslagsstillerne om de danske interesser.

Det er formuleret således i beslutningsforslag nr. B 40, at regeringen kan anmode om, at en sag, der vedrører et forhandlingsoplæg, behandles bag lukkede døre, og det kan netop ske i de tilfælde, som hr. Jacob Buksti var inde på tidligere i debatten, hvor fremmede landes ambassadører eller måske endog repræsentanter for Kommissionen kunne få en urimelig fordel ved at kunne kigge den danske regerings forhandlingsposition i kortene. Det har vi altså taget højde for, og dermed håber jeg, der er taget hensyn til Venstres indvending, og så går jeg ud fra, at fru Birthe Rønn Hornbech – når hun har overvundet sit indledende anfald af surhed – vil gå positivt og aktivt ind i sagen sammen med os andre.

Henning Grove (KF):

Det er vel altid sådan, både i Folketinget og i udvalgene selv, at der er en fortsat diskussion om, hvordan man skal tilrettelægge udvalgenes arbejde.

Denne diskussion om åbenhed i Europaudvalget har vi jo haft flere gange. Tingene er blevet ændret lidt efter lidt, og jeg er ikke i tvivl om, at også åbenheden stadig vil blive ændret. Men hvor langt og hvor hurtigt vi kommer, er den nu engang op til Folketinget og Folketingets medlemmer at beslutte.

Der er nogle, der tror, at det at lave åbenhed løser problemerne med at gøre EU interessant for befolkningen. Men jeg har lagt mærke til, at når vi har store EU-debatter her i Folketinget, er der jo ikke stor tilstrømning til tilhørerpladserne, og der er ikke stor interesse i pressen, så man skal ikke tro, at man blot ved at holde åbne udvalgmøder også får gang i EU-debatten.

Vi skal ikke gå hurtigere frem, end at vi også er sikre på, at det, vi vedtager, er det rigtige. Det gælder for Europaudvalget, men det gælder også for de andre udvalg, og jeg synes, vi allerede er startet med at prøve at give de andre udvalg mere indflydelse på beslutningerne vedrørende EU. Derfor synes jeg, det var rimeligt, hvis vi tog en diskussion i hvert enkelt udvalg. Vi har prøvet i et års tid, og jeg vil ikke sige, det har været nogen stor øvelse, for det eneste udvalg, der virkelig gør meget ud af det, er Miljø- og Planlægningsudvalget. Men det er jo ikke sådan, at det har givet anledning til de store diskussioner.

Jeg synes, det må være en af opgaverne, vi skal give udvalgene herfra: Nu må I i gang med at se på, hvordan I bedst muligt kan behandle EU-sagerne og give respons tilbage til Europaudvalget. Jeg vil dog nok sige, at vi må være meget forsigtige med at lægge hele ansvaret for EU ud i udvalgene, og jeg tror, det er godt at have et koordinationsudvalg for EU, hvor man har det samlede overblik. Men dermed være ikke sagt, at man ikke fra de andre udvalg, ligesom man gør i Miljø- og Planlægningsudvalget, skal komme med indstillinger i højere grad, end man har gjort hidtil. Det ville nok hjælpe lidt på debatten om EU, for så fik alle Folketingets medlemmer betydelig mere indsigt i, hvad der sker i EU.

Derimod må jeg sige om det punkt i B 49, hvor det foreslås, at vi skal til at gennemføre førstebehandlinger her i salen, at det ville være spild af tid. Der ville ikke komme mere åbenhed eller noget som helst ud af det, det ville kun være at belaste os mere, og jeg vil hellere have, at man får fagudvalgene betydelig mere med i arbejdet.

I det hele taget skal vi – og det tror jeg også man vil opdage som et resultat af denne samling – i allerhøjeste grad til at forbedre lovgivningsarbejdet her i Folketinget. Derfor har vi også i Præsidiets diskuteret sagen og igangsat en procedure, hvor vi bl.a. gennem et seminar i samarbejde med regeringen vil forbedre lovgivningsarbejdet. Det er ganske naturligt, at vi også tager hele EU-problematikken med i det samarbejde, og i Udvalget for Forretningsordenen, hvor vi allerede i dag har haft en diskussion som en slags begyndelse til arbejdet, vil vi også tage de spørgsmål op.

Derfor tror jeg, jeg vil sige meget forsigtigt til de to EU-tvillinger fra Enhedslisten og Dansk Folkeparti: Alle vil gerne have åbenhed, men

lad os nu tage den nødvendige tid til det, så vi får lavet det på den rigtige måde. Og så skal det ikke kun være i EU-spørgsmål, men vi skal prøve at få de andre udvalg med i det samarbejde.

Jeg vil også gerne kæde det sammen med, at vi i det hele taget i samarbejde med regeringen bliver bedre til at lave lovgivning. Jeg ved godt, det er et stort arbejde, og derfor er jeg også nervøs for, at vi ikke kan nå det inden for den tidsfrist, der er fastsat her. Men hvad skete der ved, at vi brugte et halvt år mere eller mindre? Det er jo ikke det, der er afgørende for EU-debatten her i Danmark. Det er ikke åbenheden, der er afgørende for EU-debatten, det er jo, at vi får de rigtige sager, og at vi får flere involverede i EU-debatten, også her i Folketinget.

Det er derfor, jeg synes, vi skal gøre meget for at få udvalgene mere involveret i EU-problematikken. Jo flere, der også her i Folketinget bliver interesserede, desto mere debat kommer der om den.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det var en meget forsigtig tale, kan man vistnok sige. Den bevægede sig ikke ud på noget som helst dybt vand nogen steder, og jeg er da fuldstændig enig med hr. Grove i, at det afgørende selvfølgelig ikke er, om der går en dag eller to mere eller mindre. Det afgørende er, at vi finder de rigtige løsninger.

Men jeg må spørge hr. Grove: Er det ikke rigtigt, at hvis vi kigger i bakspejlet og ser på de foranstaltninger, der løbende er blevet indført og har skabt større åbenhed, er det nogle initiativer, som er helt naturlige i dag, og som jo ingen kunne drømme om at foreslå afskaffet? Er det ikke sådan med åbenhed i lovgivningsarbejdet, at når man først har indført det, synes alle egentlig, det er naturligt, man har gjort det, og spørger, hvorfor man egentlig ikke har gjort det for lang tid siden? Derfor drejer det sig måske om, at vi her skal prøve at tage nogle skridt, som måske nok kan virke lidt fremmede i forhold til det arbejde, vi er vant til, men som trods alt vil udbrede EU-debatten.

Så må jeg spørge hr. Grove om noget helt konkret om det med fagudvalgene. Jeg kan forstå, at De Konservative er tilhængere af, at fagudvalgene inddrages mere, og det kan jeg godt forstå, for det er vi også tilhængere af. Men det skal ikke være som en erstatning for en åben debat i Folketinget eller en åben debat i Euro-

paudvalget, altså hvor offentligheden har adgang til at følge med i, hvad der sker, og derfor vil jeg gerne spørge til en ting, som jeg ikke synes kom til udtryk i hr. Groves ordførerindlæg, nemlig spørgsmålet om at åbne Europaudvalget for offentligheden – eventuelt med den undtagelsesklause, at når det drejer sig om et specifikt forhandlingsmandat, der kan være af betydning over for andre lande, har regeringen mulighed for at bede om at få lukket Europaudvalget i den ene sag, men ellers en generel åbenhed.

Der var ikke nogen steder i hr. Groves indlæg, der blev udtrykt fuld tilslutning til åbenhed, hverken ved en førstebehandling i Folketinget, som jeg kan forstå De Konservative direkte er modstandere af, og heller ikke i Europaudvalget. Derfor de to konkrete spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

I det notat, vi bearbejder i Præsidiet, står der helt klart, at man vil lægge spørgsmålet ud til udvalgene og få et svar tilbage fra dem om, i hvilken grad man ønsker åbenhed – det kan være på mange niveauer – og også om, i hvilke sager man ønsker åbenhed. Det gælder selvfølgelig også Europaudvalget, og jeg synes, det er ganske naturligt, at man nu tager de forslag med i underudvalget og bearbejder de forslag, der kommer tilbage om, at sådan og sådan kan vi gøre.

Jeg er meget åben over for åbenhed i udvalgene, men inden vi træffer de endelige beslutninger, skal vi også kende konsekvenserne, og der kommer jo mange praktiske spørgsmål ind. Det er let nok at sige, at nu åbner vi, men hvilke praktiske spørgsmål kommer der? Det er vel også sådan, at hvis det bliver den succes, som de to enæggede tvillinger tror, stiller hele udvalgsværelsesstrukturen her i Folketinget nok krav om ombygninger for at kunne klare det. Derfor er jeg nok mere tilhænger af det elektroniske system, for så kommer det til at køre på en anden måde. Jeg har selv megen fornøjelse af, når forhandlingerne foregår her i Folketingsalen, at jeg kan sidde oppe på kontoret og følge dem, så det tror jeg er den bedste løsning.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, det er nogle meget relevante forslag, der er fremsat her af Dansk Folkeparti og Enhedslisten, og for at foregribe enhver misfor-

ståelse vil jeg sige, at jeg har talt med vores præsidiemedlem og er helt klar over, at der foregår et arbejde andre steder her i Folketinget – både i Udvalget for Forretningsordenen og i Præsidiet – om udvalgmøderne, og det synes jeg er helt fint.

Også hr. Bukstis meldinger synes jeg var interessante. Jeg fattede heller ikke helt den kritiske holdning til hr. Bukstis tale, som faktisk var en åbning over for en ny måde at arbejde generelt på her i Folketinget. Jeg synes, vi skal gå positivt og konstruktivt med, for det er der behov for.

Jeg synes på den anden side, det er korrekt nok at tage en særskilt diskussion om EU-spørgsmålet, for her står vi altså med det problem, at Europaudvalget i stigende grad bliver et supplement til selve Folketinget, kan man sige. Der gives mandat til EU-direktiver, som senere hen bliver omsat i lovgivning her i Folketinget.

Denne implementering, som det hedder med et fint teknokrator, kan jo foregå på mange forskellige måder, og af og til – selv om det ikke er ofte – ser vi lovforslag, som i meget kort form har tre paragraffer: § 1. Ministeren bemyndiges til at gennemføre direktiv ditten-dutten-datten; § 2. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, og § 3. Loven gælder fra den og den dato. En fuldstændig tom lov, som vi har set nogle gange på forskellige sagsområder.

Og når man brokker sig over det, får man at vide: Jamen det er behandlet i Europaudvalget, og her er givet mandat til et direktiv. Det vil sige, at lovgivningsprocessen ligesom forskydes fra selve Folketingssalen, hvor der jo ifølge grundloven skal være tre behandlinger, til et mandat, som er givet i Europaudvalget, og det synes jeg er et problem. I det omfang, EU-direktiver erstatter den egentlige, grundige lovgivningsproces, er der nemlig lukkethed omkring den proces.

Jeg synes altså, vi har et fælles behov for at få en diskussion af, hvordan vi kan få det forhold, at EU rent faktisk blander sig i stadig flere ting, og får status som lovgiver, forenet med, at vi skal have åbenhed omkring det, der bliver diskuteret, så borgerne kan få indblik i, hvad partierne mener om det, og kan kontrollere, om en minister faktisk også lever op til det mandat, han har fået i Europaudvalget.

Der ligger et problem her, og jeg ved, det er en diskussion, der har kørt gennem adskillige

år. Hr. Niels Helveg Petersen, som dengang ikke var udenrigsminister, var i sit grundlovsarbejde inde på, at man måske i forbindelse med grundlovsrevisionen skulle have en form for et permanent Europaudvalg, lidt i retning af et handlingskammer, der løbende kunne behandle EU-spørgsmålene. Det tror jeg ikke selv er en særlig god idé, men jeg synes i hvert fald, det er et tegn på, at vi er nødt til at få en diskussion af, hvordan vi får en forsvarlig behandling af direktivforslag og andre EU-forslag i Folketingets Europaudvalg, og hvordan den behandling kan sikre den åbenhed, der jo findes omkring andet lovgivningsarbejde her i Folketinget.

Jeg synes, man med disse to forslag lægger op til den diskussion. De bliver selvfølgelig ikke gennemført, men hvis de kan skabe en debat og starte en proces om nogle ting, synes jeg da, det vil være udmærket, og det synes jeg bestemt vi skal være positive over for.

Lige et par ting om Dansk Folkepartis forslag, som er lidt mere uddybende, altså omhandler flere ting end Enhedslistens. Det er punkt 2, hvor vi er meget enige i, at der er mulighed for det i øjeblikket. Jeg tror, vi skulle have en diskussion af, om der ikke skulle være pligt til at gøre det, for jeg tror, det i øjeblikket er noget, der kommer temmelig langt ned på dagsordenen i mange ressortudvalg. Miljø- og Planlægningsudvalget har en årelang tradition for at gøre det. Hos dem er det en indarbejdet praksis, og jeg tror virkelig, der er behov for, at alle udvalg måske skulle forpligtes til det.

Derfor tror jeg, vi skal diskutere, hvordan vi kan forpligte udvalgene til at gøre det noget mere, for der er altså sager, som er så teknisk indviklede og kommer så sent til Europaudvalget, at behandlingen dér ikke bliver forsvarlig. Nogle partier har nogle folk, altså de respektive ordførere, de kan sætte på sagen, og det er da fint nok, hvis man kan det. Men jeg tror virkelig, der er behov for en ændring her.

En førstebehandling af EU-forslagene er et gammelt radikalt forslag, og det var interessant at høre udenrigsministeren kommentere det. Det var hans kongstanke gennem mange år, at de skulle til en førstebehandling her i Folketingssalen, men efter min mening er det et dødssygt forslag, dels fordi der er mange forslag.

Vi forsøgte engang, i 1980'erne tror jeg det var, med nogle temadebatter, hvor man ligesom

kunne tage nogle forslag ud. Det blev, for at sige det rent ud, ikke den store succes.

Interessen svandt hurtigt, selv om det var forslag, der havde en vis politisk interesse eller burde have det, for det var vigtige forslag. Men det blev ikke en succes, for det var svært at se formålet med det, så det tror jeg ikke meget på.

Men jeg tror bestemt på det med fagudvalgene og åbenheden i Europaudvalget. Det er også et gammelt SF-forslag, så det støtter vi fuldstændig.

Punkt 4 i Dansk Folkepartis forslag drejer sig jo om subsidiaritetsprincippet og ligger i forlængelse af, hvad Kohl og Chirac spiller ud med i øjeblikket. Og jeg synes bestemt, det kunne være en god idé, at den danske regering gik i gang med et sådant arbejde, og jeg tror også, den vil gøre det, for det bliver den nødt til. Men det har ikke så meget at gøre med det, vi i øvrigt taler om.

Men vi er som sagt positive over for, at der bliver åbne møder i Europaudvalget, positive over for, at fagudvalgene forpligtes noget mere, og positive over for, at der generelt bliver større åbenhed omkring udvalgenes arbejde her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Som EU-ordfører for mit parti blev jeg en lille smule fornærmet over den måde, hr. Holger K. Nielsen beskrev lovgivningen i Folketinget på, for den blev reduceret til tre paragraffer, nemlig § 1: Ministeren bemyndiges, § 2: Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, og § 3: et eller andet mekanisk.

Jeg synes altså, hr. Holger K. Nielsen skylder Folketinget at sige, hvad det er for nogle lovgivninger, der bliver gennemført på den meget generelle og sjuskede måde, for jeg synes ikke, det tjener Tingets ære, at hr. Holger K. Nielsen kommer med sådan nogle beskrivelser.

Dernæst vil jeg sige: Jeg synes ikke, det er et stigende problem, at Europaudvalget bliver opfattet som en slags substitut for Folketinget; det er et permanent problem, og sådan har det været, lige siden Danmark i 1972 blev medlem af EF: at forhandlingsmandaterne blev afgivet i det lukkede Markedsudvalg.

Det er ikke et stigende problem, men har altid været et problem, og det er det problem, vi endnu en gang skal prøve at tage fat på, og derfor vil jeg bede om en kommentar til det med,

at det er et stigende problem, for det er altså et permanent problem.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg synes da, det var et både interessant og konstruktivt indlæg, hr. Holger K. Nielsen kom med her. Og jeg synes også, det af hr. Holger K. Niensens indlæg blev klart, hvad det er for en slags skizofreni, der er i det her, når vi skal have åbenhed og folkelige debatter osv. For undervejs kom hr. Holger K. Nielsen ind på den tidligere praksis med en førstebehandling i Folketinget, og jeg tror, han udtrykte sig på den måde, at det var da den mest dødsyge idé, og at jo mere man gjorde det, jo mere svandt interessen.

Det viser jo præcis, at det ikke er helt ligegyldigt, hvad det er for en form, vi anvender. Mange af os mener jo, at mange af de her sager ikke er folkelige, og hvordan får man i lyset af alt det her en national dialog om noget, som ikke nødvendigvis er folkeligt? Det er det, der er udfordringen for os alle sammen.

Jeg skal ikke gå langt ind i hr. Holger K. Niensens indlæg, men bare sige noget om to ting:

For det første mener jeg, at hr. Holger K. Nielsen sagde, at der skulle være en folkelig kontrol af mandaterne, og dér vil jeg spørge, om hr. Holger K. Nielsen ikke mener, at vi i det mindste skal starte med at have en parlamentærisk kontrol.

Og for det andet vil jeg bare spørge, om hr. Holger K. Nielsen er enig i, at forudsætningen for, at vi har en koordinering af EU-politikken, er, at diskussionen og mandatgivningen fortsat fastholdes i Europaudvalget – så kan man jo altid diskutere graden af åbenhed – for ellers risikerer vi jo, at ikke bliver styr på noget som helst.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne kvittere for de positive bemærkninger, hr. Holger K. Nielsen kom med om det forslag, som vi har fremsat til behandling her i dag, og samtidig understrege, at vores intention med forslaget naturligvis er at få denne debat i gang for alvor, så vi kommer nogle skridt videre og når nogle mål.

Og jeg vil også godt sige, at specielt efter at jeg har hørt ordføreren for Venstre, men også ordføreren for De Konservative, synes jeg, hr.

Jacob Buksti var meget mere positiv over for ændringerne og sendte nogle signaler, som jeg håber vi kan arbejde videre med.

Det, der har været vores budskab med beslutningsforslag nr. B 49, er som sagt at prøve at få dette her formaliseret og få sat en tidsramme på det, og derfor er jeg lidt interesseret i at vide, hvad SF's indstilling er til, hvor hurtigt der skal gås frem. For når vi taler om åbenhed, er det for os ikke et spørgsmål om, hvorvidt en sag er folkelig, og om tilhørerpladserne er fyldt op, når der diskuteres EU-sager, men noget rent principielt, og så må befolkningen jo komme og overvære det, i det omfang befolkningen ønsker det.

Det er altså ikke et spørgsmål om, hvorvidt vi skal have åbenhed alt efter, hvor mange der gider overvære det; det er et rent principielt spørgsmål. Vi tager jo heller ikke et forslag væk fra dagsordenen her i salen og overfører det til et udvalg, fordi vi har at gøre med et forslag, som folk ikke gider overvære og diskutere.

Så det er noget rent principielt, og derfor er jeg interesseret i at høre, hvad SF's tidsramme for det er, og om SF vil være med på, at vi om ikke andet så i et beretningsudkast eller på anden måde forsøger at forpligte hinanden på en tidsramme, så vi kommer et stykke vej inden for en rimelig overskuelig fremtid.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Mit svar er: så hurtigt som muligt, og at vi til enhver tid er villige til at forpligte os på det her.

Til fru Elisabeth Arnold, som jo endnu en gang bekræftede, at hun ikke er særlig svær at fornærme fra Folketingets talerstol, vil jeg sige, at jeg har et eksempel på den slags lovgivning; jeg har det ikke lige på mig her, må jeg indrømme, men jeg kan finde det, hvis det ønskes.

Men jeg kan huske, at da jeg var boligordfører og på et tidspunkt var ordfører på et forslag om en ændring af boligbyggeriloven, som havde noget at gøre med kvotefordelingen i det almennyttige byggeri, havde der i bemærkningerne til forslaget pludselig indsneget sig en implementering af byggeveddirektivet, blot som et punkt mellem en masse andre boligpunkter.

Så jeg larmede op om, hvad det dog var for noget, og fik så at vide, at det var bare en bemyndigelse til ministeren til at implementere et EF-direktiv – uden at der yderligere var noget som helst materielt i det – og det syntes jeg alt-

så var en underlig måde at gøre det på sådan bare lige at putte en implementering ind i bemærkningerne. Og så sagde man til mig: Jamen det har været behandlet i Markedsudvalget, som det hed dengang, og har fået en grundig behandling dér.

Det, jeg bare vil sige med det her, er det principielle, at i det omfang EU-lovgivningen kommer ind og erstatter eller dækker lovgivningen her i Danmark – og det sker jo – er det altså nødvendigt, at man får en åbenhed omkring og en folkelig kontrol med arbejdet i Folketingets Europaudvalg, som er ligeså stor som her i Folketinget.

Til hr. Jacob Buksti: Jeg ser altså ikke nogen forskel på den parlamentariske og den folkelige kontrol, og det håber jeg da ikke der er – hr. Buksti nikker; så er vi helt enige i dét. Det, det drejer sig om, er, at der bliver den samme åbenhed, så borgerne får mulighed for at tjekke, hvad der er sagt, og hvad der er vedtaget, og om man har vedtaget det, som der er givet mandat til. Det har vi nu som medlemmer af Europaudvalget mulighed for at få indblik i, men det havde vi eksempelvis ikke for 20 år siden.

Så det har været en lang, sej kamp for at få bedre mulighed for at kontrollere regeringen på det her punkt, og jeg synes, vi skulle tage det sidste skridt også at give borgerne mulighed for at finde ud af, hvordan der bliver lovgivet i EU-spørgsmål, på en ordentlig måde.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Det er til det spørgsmål, hr. Holger K. Nielsen havde om, hvorvidt der skulle være tvang over for fagudvalgene: Jeg kan godt se, at hvis de blev tvunget til at gøre lidt mere ud af det, undgik vi måske det tidligere omtalte lovforslag med tre paragraffer, for så lå ansvaret i hvert fald ikke alene i Europaudvalget, så lå det jo også hos eksperterne i vores fagudvalg.

For mig er åbenhed altså også, at vi får de folk med, der sidder i fagudvalgene. I øjeblikket er der en tendens til, at alle eller mange i udvalgene siger: Jamen det bliver ordnet i EU, så det behøver vi slet ikke at tage os af. Og så er det rigtigt, at der sker det, som hr. Holger K. Nielsen siger: at når det så står i lovforslaget, siger man: Hvad er det dog for noget, der er vedtaget i Europaudvalget?

Men der er jo ét stort problem i det her, og det er med hensyn til tidsspørgsmålet, for ofte

undskylder regeringen sig med, at det først kommer torsdag, som vi om fredagen skal have møde i Europaudvalget, og så er det utrolig vanskeligt at få det igennem fagudvalgene først. Så dér er der i hvert fald et problem, som regeringen skal løse for os: at vi får notaterne noget før, så vi simpelt hen kan nå at få dem i fagudvalgene.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Holger K. Nielsen mente, at førstebehandlinger af direktivforslag i Folketingssalen ikke havde været en succes, og det er muligvis rigtigt, at der ville opstå den samme situation, som vi kender fra almindelige, danske lovforslag: at nogle af dem ville have en begrænset opslutning på tilhørerpladserne, og at tv-kameraerne ikke i alle tilfælde ville være stillet op, men det er jo heller ikke alene derfor, man førstebehandler lovforslagene i fuld offentlighed.

Det ville jo være en kolossal fordel, hvis regeringen blev tvunget til at fremlægge Danmarks principielle holdning og partierne blev tvunget til at tage stilling på det principielle niveau og melde ud, for så har de organisationer og borgere, der interesserer sig for det, mulighed for at komme ind på et tidspunkt, hvor der stadig væk kan gøres noget ved tingene, og prøve på at ændre dem, hvis det er det, man ønsker, og så kan en demokratisk proces jo få en lidt større chance.

Når folk først hører om det, i det øjeblik sagen er til mandatforhandling i Folketingets Europaudvalg eller måske et par dage før, så er toget jo reelt kørt med hensyn til borgernes indflydelse.

Det er det, jeg synes er argumentet for disse førstebehandlinger, og derfor vil jeg da opfordre SF til at overveje den tanke én gang til.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg må sige, at jeg synes, det lykkedes hr. Holger K. Nielsen at træde sig selv ganske eftertrykkeligt over tærerne, for på den ene side nævnte han eksemplet med byggevederdirektivet, der lige pludselig blev implementeret, så man næsten ikke opdagede det, hvis man ikke læste bemærkningerne meget grundigt igennem, og sagde, at det var fuldstændig overfladisk, og at man blot fik at vide, at det var blevet behandlet i Markedsudvalget, men på den anden side sagde hr. Holger K. Nielsen i sit tidli-

gere indlæg, at en førstebehandling af direktiver i Folketingssalen i hvert fald var en dødssyg idé.

Jeg går ikke ind for en førstebehandling, men hvis hr. Holger K. Nielsen skulle være logisk og konsistent, skulle han jo have sagt, at en førstebehandling ville være en god idé, for så ville vi ikke få de overraskelser bagefter med en lovgivning, hvor man nærmest parentetisk implementerer et byggevederdirektivforslag.

Formanden:

Hr. Holger K. Nielsen. Og så vil jeg tro at vi kan komme videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, Det Radikale Venstre skulle forsøge at diskutere substans og politik i stedet for at komme med den slags indlæg, som vi hørte her.

Jeg mener, at der er behov for, at der bliver klarhed over, hvad der bliver behandlet og vedtaget her i Folketinget, men derfor er det jo ikke sikkert, at der skal være en førstebehandling her i Folketingssalen af alting. Og det er da fuldstændig korrekt, at det formentlig havde været mere konsistent, hvis jeg havde støttet dét, men så tror jeg vi ville drukne i sager her i Folketingssalen, og jeg er ikke sikker på, at det ville styrke den demokratiske debat.

Jeg mener, at man godt kan få en åben debat, uden at det nødvendigvis bliver her i Folketingssalen. Og det, vi så skal diskutere, er bl.a. det, som udenrigsministeren på et tidspunkt var ude med, hvor han, så vidt jeg husker det, foreslog en form for andetkammer, hvis vi fik en ny grundlov.

Det tror jeg ikke er nogen god idé, men man kunne måske diskutere at indføre nogle andre foraer og nogle andre former, hvorved man kunne få en offentlig debat, og det kunne jo ske ved, at man åbnede møderne i Folketingets Europaudvalg.

Det var da en mulighed, i stedet for at det skulle være her i Folketingssalen, for jeg tror altså, at vi ville drukne i arbejde her i salen, hvis man gjorde dét. Men jeg er ikke principielt afvisende over for det – naturligvis er jeg ikke det, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen – men vi må også diskutere nogle praktiske former, hvorunder det kan blive til noget, og det synes jeg da vi skal være åbne over for.

Men det centrale for mig er, at i det omfang EU-lovgivning erstatter reel sagsbehandling her

i Folketingssalen, sker det via bemyndigelsesloven, og det er det, jeg er utilfreds med: at man i virkeligheden giver ministeren en helt indholdsløs bemyndigelse til bare at gøre sådan og sådan, at han gennem administrative forskrifter her i Danmark, gennem cirkulærer og bekendtgørelser, i virkeligheden får lov til at gøre, hvad han vil.

Det synes jeg altså er et problem, og når argumentet så er, at den sag har været behandlet i Folketingets Europaudvalg, må vi altså sige: Jamen så må arbejdet i det udvalg åbnes i højere grad. Det er vores argumentation.

Susanne Clemensen (CD):

Da hr. Arne Melchior ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på CD's vegne fremføre vores synspunkter.

Jeg kan forstå af bemærkningerne til Enhedslistens forslag, beslutningsforslag nr. B 40 om åbne udvalgs møder i Folketingets Europaudvalg, at det stort set er en genfremsættelse af et forslag fra Enhedslisten fra marts 1996.

Dengang kunne forslaget ikke vinde tilslutning hos et flertal i Folketinget, og nu fremsættes forslaget så igen, åbenbart på baggrund af Højesterets dom den 6. april 1998. Og jeg vil gerne sige, at Højesteret i sin dom slog fast, at loven om Danmarks tiltrædelse af EF-traktaten med det indhold, som den har fået gennem Traktaten om Den Europæiske Union fra 1992, og som var det, Højesteret skulle tage stilling til, ikke er grundlovsstridig.

Højesteret sagde ordret:

»Med hensyn til spørgsmålet, om suverænitetsafgivelsen i henhold til tiltrædelsesloven har en sådan karakter, at den strider mod grundlovens forudsætning om en demokratisk styreform, bemærkes, at enhver overladelse af dele af Folketingets lovgivningskompetence til en international organisation vil indebære et vist indgreb i den danske demokratiske styreform. Dette er taget i betragtning ved udformningen af de strenge krav til vedtagelsen efter [grundlovens] § 20, stk. 2. For så vidt angår EF-Traktaten, er lovgivningskompetence i første række overført til Rådet« – altså Ministerrådet – »i hvilket den danske regering – under ansvar over for Folketinget – kan gøre sin indflydelse gældende. Det må anses for overladt til Folketinget at tage stilling til, om regeringens deltagelse i EF-samarbejdet bør være betinget af yderligere demokratisk kontrol. Højesteret finder heller ikke i denne henseende noget grund-

lag for at anse tiltrædelsesloven for grundlovsstridig.«

Som det fremgår, er det altså Folketinget, der alene af politiske årsager skal tage stilling til, om regeringens deltagelse i dette samarbejde bør være betinget af yderligere demokratisk kontrol. Og det er for mig det centrale, vi skal diskutere her i dag, og dér er jeg ikke sikker på, at åbne udvalgs møder i Folketinget Europaudvalg nødvendigvis vil betyde yderligere demokratisk kontrol med regeringens deltagelse i EU-samarbejdet.

I CD har vi længe haft den opfattelse, at det burde være fagudvalgene, som gav forhandlingsmandat til den minister, der skal til EU's ministerråd for at gøre den danske regerings indflydelse gældende. Det vil selvfølgelig kræve nogle ændringer i den nuværende udvalgs sammensætning, men det må kunne lade sig gøre.

Det er vores opfattelse, at mere demokratisk kontrol med regeringens deltagelse i EU-samarbejdet bedst opnås ved, at det er fagudvalgene, som i sagens natur har et større overblik over og et mere indgående kendskab til det bestemte fagområde, der også giver en fagminister mandat.

Derfor ser CD ikke umiddelbart, at åbenhed i Europaudvalget vil medføre en mere reel demokratisk kontrol med regeringens deltagelse i EU-samarbejdet, og derfor kan vi ikke umiddelbart støtte det forslag, der her er fremsat af Enhedslisten.

For så vidt angår Dansk Folkepartis forslag, beslutningsforslag nr. B 49 om at skabe øget åbenhed om Folketingets behandling af EU-forslag, som går ud på, at der skal gennemføres udvalgsarbejde via Udvalget for Forretningsordenen med henblik på at vedtage en mere demokratisk og åben behandling af EU-forslag i Folketinget, og som indeholder 4 punkter, er der et af disse punkter, som vi i CD gerne vil være med til at diskutere, nemlig punkt 2 om, hvordan fagudvalgene kan inddrages direkte i behandlingen af de enkelte forslag på en måde, hvor vi benytter os af fagudvalgenes indsigt og viden.

Det hænger jo sammen med CD's holdning, som jeg nævnte under gennemgangen af B 40, og det er også den vej, som jeg mener at udviklingen går. Siden 1994 er Europaudvalgets bilag jo blevet sendt parallelt og samtidig til de relevante fagudvalg, dvs. grundnotater og aktuelle notater osv.

Og Europaudvalget har i 1996 vedtaget at indføre en kombination af høring om og behandling af de grønbøger, som Kommissionen udsender som led i forberedelsen af konkrete forslag til direktiver og forordninger, og i disse høringer og i den efterfølgende behandling deltager medlemmerne af Europaudvalget og fagudvalgene.

Regeringen skal også gennem et kortfattet notat orientere om, hvordan vedtagne direktiver, der har været forelagt Europaudvalget med forhandlingsmandat, er blevet gennemført i Danmark, hvis ikke de vedtagne direktiver skal gennemføres ved lovgivning.

På nuværende tidspunkt er det de enkelte fagudvalg, som selv tager stilling til, om og i hvilket omfang EU-sagerne tages op til behandling. Og det er min opfattelse efter den korte tid, jeg har haft her i Folketinget, at man behandler EU-sagerne meget forskelligt fra udvalg til udvalg, og jeg mener, at det måske er her, vi bør sætte ind med nogle fælles regler i Folketingets forretningsorden for, hvordan udvalgene skal behandle EU-sagerne, for jeg ser, at der er en tendens til, at i de sager, hvor udvalget ikke har en formel beslutningskompetence, behandles de her spørgsmål ikke særlig indgående.

Jeg er enig i, at en opprioritering af EU-sagerne i Folketingets fagudvalg er nødvendig, hvis vi skal skabe mere demokratisk kontrol med regeringens deltagelse i EU-samarbejdet og dermed mere åbenhed.

For så vidt angår nogle af de andre punkter i beslutningsforslag nr. B 49, vil jeg gerne sige om førstebehandlinger her i salen – som det også har været nævnt af andre ordførere – at det jo i forbindelse med, jeg var lige ved at sige danske lovforslag kun bruges, i det omfang der er tale om ny lovgivning eller ændring af eksisterende lovgivning. Mange af de forslag, der behandles i Europaudvalget, kan jo sagtens gennemføres administrativt, og den slags administrative ændringer går vi jo normalt ikke på talerstolen og forholder os til. Så ville det hele vel drukne i bureaukrati, eller det kunne man i hvert fald frygte.

Derfor er der nogle punkter i B 49, som vi ikke umiddelbart kan støtte. Men vi vil da gerne være med til at gøre noget for at højne informationen om EU-forslag, men det mener vi altså, at det bedst gøres via fagudvalgene og ved generelt at klæde Folketinget bedre på, for så tror vi at vi bedre når ud til befolkningen og

dermed bedre kan forklare, hvad EU-samarbejdet drejer sig om.

Og derfor vil jeg sige, at vi ikke kan støtte nogen af forslagene, men at vi gerne, som hr. Jacob Buksti også har været inde på, vil være med til at drøfte flere af de her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu ved jeg godt, at CD's ordfører ikke er til stede, men jeg kan alligevel ikke lade være med at stille et spørgsmål, for efter min opfattelse er det jo et dybt uansvarligt forslag, CD har om i realiteten at nedlægge Folketingets Europaudvalg. Det vil jo medføre, at man fuldstændig vil miste overblikket, og at man vil blive et let offer for Europa-Kommissionen og bureaukraterne og lobbyisterne. F.eks. vil man jo glemme at tage hensyn til, om subsidiaritetsprincippet er overholdt, og om retsgrundlaget er i orden, alle de ting, hvor overblikket skal være til stede, og som ligger bedre i Folketingets Europaudvalg.

Og det er da tilfredsstillende, synes jeg, at debatten her har vist, at et stort flertal af partierne konsekvent afviser den tankegang, men jeg er ikke overrasket over, at det er det mest unionsivrige parti af dem alle, som går ind for den tanke, for den ligger i forlængelse af en føderalistisk tankegang.

Men jeg ved meget godt, at CD's ordfører ikke er til stede, så jeg ved ikke, om jeg kan få en kommentar nu, men jeg synes alligevel ikke, en så markant uansvarlig tankegang skulle have lov til at stå fuldstændig uden bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

I forlængelse af den tidligere taler, men også i relation til fru Susanne Clemensens indlæg, vil jeg sige, at jeg såmænd ikke forstår, hvorfor hr. Keld Albrechtsen har behov for at udråbe diskussionen om, at fagudvalgene eventuelt skal give mandat, til en specielt føderalistisk diskussion eller en diskussion om eventuelt at nedlægge Europaudvalget, for der kan vel trods alt findes mellemproportionaler.

Og jeg vil da godt tilkendegive, at vi fra Kristeligt Folkepartis side langt hen ad vejen kan følge de tanker, som fru Susanne Clemensen gav udtryk for om en inddragelse af fagudvalgene i Folketingets arbejde. Og jeg vil bestemt ikke i den sammenhæng sige, at jeg betragter mig selv som specielt føderalistisk, hvilket jeg

måtte være ifølge det, hr. Keld Albrechtsen senest sagde. Så jeg synes, man lige skal spise brød til, inden man sabler det her forslag ned som værende et specielt føderalistisk forslag.

(Kort bemærkning).

Susanne Clemensen (CD):

Det bliver jo fremstillet af hr. Keld Albrechtsen, som om det ville medføre anarkistiske tilstande, hvis det var fagudvalgene, der skulle give forhandlingsmandat. Men det er jo sådan i dag, at hvert enkelt parti holder gruppemøder, og i forbindelse med behandlingen af de danske lovforslag, var jeg ved at sige, fremlægger vi jo de forskellige lovforslag for vores partifæller og fortæller dem, hvad de indebærer, og drøfter dem og kommer så frem til en fælles holdning. Og det vil da ikke være anderledes i de tilfælde, hvor der skal gives forhandlingsmandat i fagudvalgene. Det kan jeg ikke umiddelbart se.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Til spørgsmålet om, hvorvidt det var fagudvalgene, der skulle give mandat, bliver jeg nødt til at sige, at hvis dét sker, ophæver man i realiteten Europaudvalgets status, for så atomiserer man fuldstændig arbejdet, og så er der egentlig ingen som helst grund til at behandle sagerne i Europaudvalget. Og så bliver det sådan, at der ikke er nogen koordineret og sammenhængende diskussion om dansk EU-politik, og derfor må der være et samspil.

Hvis man deler sagerne ud, ødelægger man det, som er styrken i den danske EU-kontrolproces, som er berømt ude i den store verden, og som gjorde, at den tidligere kommissionspræsident Jacques Delors omtalte Europaudvalget som det trettende EU-medlem, dengang EU havde tolv medlemmer.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er enig med fru Susanne Clemensen i, at vi skal have inddraget fagudvalgene langt mere. Og det skal være efter en fast procedure, så der ikke kommer den uensartethed, som der er i dag. Men Dansk Folkeparti er selvfølgelig også på det hold, der siger, at vi skal fastholde mandatgivningen i Europaudvalget.

Men de fordele, som fru Susanne Clemensen fremhæver at der netop er ved eventuelt at flytte det til fagudvalgene, er jo lige præcis dem, som vi i vores forslag forestiller os at man kan

få ved at have en førstebehandling af EU-forslagene i Folketingssalen, for ved at tage en førstebehandling af alle direktivforslag her i Folketingssalen – ligesom vi gør med alle de indenrigspolitiske lovforslag, kan man kalde dem – vil man jo lige præcis sikre, at vi tager dem op på gruppemøderne og diskuterer med vores gruppefæller, hvad vi mener, og om vi fra et principielt og overordnet synspunkt er tilhængere eller modstandere af dem.

Jeg er med på, at man måske så skal afgrænse det. For det, fru Susanne Clemensen var inde på i sit ordførerindlæg, og som jeg forstod at CD er angst for, er, at det giver en forøget arbejdsbyrde, der er uoverkommelig, men det problem kunne man jo prøve at løse ved at afgrænse sig ud af det. Men man skal ikke afvise selve ideen om at tage en behandling i Folketingssalen, for dér får man nøjagtig de fordele, som fru Susanne Clemensen netop fremhævede.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Folketinget er en stor arbejdsplads – mere end 1.000 mennesker er her hver dag og har deres daglige udkomme her – men det ville være synd at sige, at det er nogen særlig moderne arbejdsplads.

Hr. Henning Grove fra De Konservative blev beskyldt for at holde en meget forsigtig tale før, men jeg synes, hr. Henning Groves beskrivelse af arbejdsformen her i Folketinget var meget præcis, for han sagde – nogenlunde korrekt citeret efter hukommelsen: »Vi har jo fortsatte og konstante diskussioner om vores arbejdsform her i Folketinget, og lidt efter lidt ændrer tingene sig jo.«

Og det er jo rigtigt: Vi har fået trykknapper på vores pladser, i stedet for at vi skulle rejse os op, hver gang vi blev bedt om at stemme, og vi har taget elektronikken til hjælp, så vi kan se, hvad der er på dagsordenen. Og efterhånden er der også computere til rådighed for alle folketingsmedlemmerne, og efterhånden bliver der også lukket op for enkelte funktioner i nogle af udvalgene. Så der sker jo noget lidt efter lidt.

Folketingets Europaudvalg er uden sammenligning et af de mest gammeldags udvalg: Der har vi ikke engang kunnet bruge båndoptagere, når vi skal lave referat, men støtter os stadig væk til en stenograf, fordi Europaudvalgets medlemmer ikke har tillid til moderne teknik

såsom båndoptagere. Men når den stenograf, som er den mest kompetente i kongeriget til at stenografere, når den person går på pension, må Folketinget ændre sin forretningsorden, sådan at Europaudvalget kan indføre båndoptagelser til referaterne i stedet for stenografer. Så det går langsomt – det er helt rigtigt – det går meget, meget langsomt, men små skridt har også ret.

I Det Radikale Venstre vil vi faktisk meget gerne have mere åbenhed ikke blot i Folketingets almindelige udvalg, men også i Europaudvalget, og det er ikke mindst på baggrund af den nys overståede Amsterdamkampagne, jeg siger sådan.

Det er rigtigt, som hr. Jacob Buksti sagde før, at Folketingets Europaudvalg er verdensberømt i hele Europa. Og vi er selv meget stolte af den konstruktion og siger, at det er et demokratisk overskud, vi har i Danmark, og at vi er så gode til at have demokratisk kontrol med vores EU-beslutninger i Danmark, fordi vi har Europaudvalget, som for hver eneste beslutning konstaterer, om der er et flertal bag ministerens mandat, ministerens stillingtagen, når han skal ned i Bruxelles og afgive beslutning på Danmarks vegne. Så langt, så godt.

Men når man under valgkampe eller kampagner kommer ud i forsamlingshusene og fortæller, at man er medlem af Folketingets Europaudvalg, så er man ikke en del af løsningen, så er man en del af problemet, for så er man medlem af et lukket udvalg, hvor folk ikke ved, hvad der foregår, og hvor det hele tiden ligger bag overskrifterne, at det er dem dernede i Bruxelles, der pålægger os at gøre noget bestemt.

Derfor ser vi fra Det Radikale Venstres side åbningen af Europaudvalgets møder som et væsentligt led i en afmystificering af EU-processen i Danmark.

Det samspil, der er mellem folketingsmedlemmerne i Europaudvalget og den minister, der skal have et mandat, eller som fremlægger en sag for første gang til den første drøftelse af en ny idé fra en kommissær, er fantastisk vigtigt for at kunne forstå samspillet mellem Folketinget og EU, og derfor synes jeg, at det ville være glimrende, hvis man lukkede meget mere op.

Jeg tør ikke håbe på, at vi kan komme så vidt som til at lukke op for al mandatgivning, medmindre ministeren ønsker dørene lukkede. Det synes jeg personlig ville være godt. Der kan være mange hensyn, der siger, at det tør man

ikke. Men den første diskussion, man har om et nyt direktivforslag, hvor der ikke skal tages stilling eller ikke findes en fælles holdning, men blot være nogle udvekslinger af meninger, vil være et væsentligt fremskridt, og det ville være godt, hvis vi fik den debat offentliggjort og fik mulighed for at få den debatteret i pressen og i offentligheden.

Vi vil meget gerne fra radikal side bidrage til at få mere åbenhed i Europaudvalgets arbejde, ingen tvivl om det.

I øvrigt kan man godt filosofere lidt over, hvor lukket det egentlig er, når der kan være helt op til 30 embedsmænd til stede i løbet af et Europaudvalgsmøde – embedsmænd fra alle de fagministerier, der har foretræde i udvalget, og embedsmænd fra Udenrigsministeriet i forbindelse med de op til 5 timer lange møder. Så lukketheden er måske alligevel ikke så stor, som vi går og bilder os selv ind.

Europaudvalget har tidligere prøvet at lukke op ved at holde flere høringer, inddrage fagudvalgene og holde pressemøder efter Europaudvalgsmøderne. Pressemødeideen havde et meget kort liv. Den var ikke særlig interessant. Det var ikke spor interessant at høre Europaudvalgets medlemmer fortælle bagefter, hvad de havde sagt, for vi ville selvfølgelig gerne have hørt rent ud direkte på stedet, hvad de faktisk sagde, da tingene blev diskuteret.

Så jeg synes, der er meget at gøre stadig væk, selv om jeg er fuldstændig klar over hr. Henning Groves beskrivelse af, at lidt efter lidt ændrer tingene sig. Vi tager også de små skridt med. Hvis vi kan være med til at bidrage til, at der kommer større åbenhed om Europaudvalgets arbejde her i Folketinget, bidrager Det Radikale Venstre af alle kræfter.

Tom Behnke (FP):

Åbenhed er jo et meget flot ord. Åbenhed er også meget vigtig, og åbenhed bliver ofte brugt som det magiske ord, når man skal prøve på at forbedre nogle ting, og det er jo ikke altid, at det er den evige sandhed.

Åbenhed er meget vigtig også i forhold til Folketingets arbejde og specielt nok i forhold til Europaudvalgets arbejde, men åbenhed er ikke uproblematisk. Der må nødvendigvis være grænser for åbenhed, åbenhed kan ikke bare være hundrede procent.

Når vi f.eks. ser på Folketingets andre udvalg, hvor der både er samråd og deputationer, debatter og drøftelser af lovforslag og beslut-

ningsforslag og lign., ja, så må der være grænser for den åbenhed, der kan være i et udvalg. Det er jo også tidligere i debatten her i dag blevet nævnt, at hvis der f.eks. var almindelig tv-dækning af deputationer, så ville en stor del af diskretionen forsvinde.

Jeg er helt på det rene med, at mange deputationer ønsker stor offentlighed om, at de har været inde i Folketinget og fremlægge deres sager, men der er også deputationer, som ikke ønsker det, og det bør man naturligvis respektere.

Når vi taler om samråd med ministrene, ja, så er det jo en kendsgerning, at hvis samrådene var offentligt tilgængelige og medierne kunne være til stede, så ville man ikke få mere ud af et samråd, end man i øvrigt er i stand til at læse i aviserne og se i tv i forvejen. Og dermed ville der ikke være noget som helst formål med at indkalde til et samråd, for man ville ikke få flere oplysninger, end man i forvejen kunne læse sig til i dagspressen.

Formålet med samråd i et lukket udvalgs møde er jo netop, at folketingsmedlemmer kan få nogle informationer, som måske ikke altid egner sig lige meget til at komme i medierne, i hvert fald ikke i den nøgne udgave. Når vi ser på udvalgenes øvrige arbejde som lovforberedende og lovbehandlende udvalg, ja, så må vi jo sige, at det, der er vigtigt i den sammenhæng, også er, at udvalgsmedlemmer kan få lov til at finpudse og uddybe spørgsmål og forslag, uden at der nødvendigvis hænger et tv-kamera i nakken af én. Man skal have lov til også at stille alle de dumme spørgsmål, således at man er helt på det rene med, hvad det er for et forslag, man behandler, og hvilken holdning man skal have til det. Det munder jo næsten altid ud i, at der bliver afgivet en betænkning eller en beretning, som jo er offentligt tilgængelig, og deraf fremgår det så klart og tydeligt, hvad de forskellige partier mener om forslagene.

Men der er ét sted, hvor der ikke er ret megen åbenhed. I modsætning til hvad der sker i fagudvalgene, hvor det typisk er diskussioner og debatter, som er udmøntet af diskussioner, der har været i Folketingssalen – det er typisk et lovforslag, der har været til første behandling og dermed i al offentlighed er blevet diskuteret, hvorefter man går i udvalgene og kan gå i dybden – så er Europaudvalget jo en anderledes type udvalg, fordi dér har man ikke først haft en åben debat om tingene, som derefter er gået

i udvalg, hvor man har kunnet gå i dybden med det.

Europaudvalget har jo netop den karakteristisk, at dér foregår tingene bag lukkede døre. Det, der bliver afgivet mandater på, er ting, som oftest først kommer til medlemmernes kendskab, dagen før man skal afgive indstillinger osv. Så det er helt givet, at når vi taler om EU-sager, EU-forslag, ja, så er der behov for, at der bliver større åbenhed. Det er vigtigt, at der bliver en større åbenhed, men jeg mener også, at det er nemmere at skabe større åbenhed lige præcis i forhold til det udvalg, og der er sandelig også et større behov for, at der bliver en større åbenhed i forhold til det, der foregår i Europaudvalget.

Fremskridtspartiet sendte et brev den 4. juni i år til Folketingets formand, hvor vi netop foreslog, at man i Udvalget for Forretningsordenen tog det her op til debat og fik en diskussion, om man ikke på en eller anden måde kunne få en større åbenhed i forhold til behandlingen af EU-sager her i Folketinget. Det var en gentagelse af en henvendelse, som vi også sendte i 1996.

Fremskridtspartiets løsningsforslag er følgende:

Folketinget skal indføre en fast EU-dag i selve Folketingssalen. Den faste EU-dag kan i første omgang afvikles en gang hver måned, men også med kortere mellemrum, hvis stofmængden kræver det. Det er vigtigt, at der er tale om en fast dag, eftersom det er påkrævet med flere ministre til EU-dagen. Og da ministrene har en stram arbejdsplan, skal de vide præcis, hvornår der er EU-dag. Dagen kan forme sig således, at der startes med EU-sagerne, og så fyldes eventuelt op med andre forespørgselsdebatter eller førstebehandlinger. På den faste EU-dag kan grønboøger, hvidboøger, EU-redegørelser, forespørgselsdebatter om EU, direktivudkast og andet relevant EU-stof sættes til forhandling. Både regeringen og Folketingets medlemmer kan bede om at dagsordensætte sager ved henvendelse til Lovsekretariatet. Det er så tanken, at de berørte ministre på skift har sagerne, og at partiernes fagordførere på skift behandler sagerne. Udenrigsministeren og Europaudvalgets medlemmer kan jo så overvære hele dagens debat. Forhandlingsmandater skal efter Fremskridtspartiets opfattelse fortsat gives i Europaudvalget, eftersom der kan være fortrolige oplysninger om regeringens forhandlingsposition m.v.

Se, det er et forslag, vi i Fremskridtspartiet har stillet til Udvalget for Forretningsordenen. Vi kunne såmænd lige så godt have skrevet det som et beslutningsforslag, men vi fandt, at det var nemmere og lige så hurtigt at stille forslaget direkte til Folketingets formand, og det kunne forslagsstillerne til B 40 og B 49 såmænd også have gjort.

Men nu ligger forslagene her som egentlige beslutningsforslag, og i den forbindelse må jeg sige, at beslutningsforslag nr. B 40, som er fremsat af Enhedslisten, kan Fremskridtspartiet ikke støtte. Vi mener ikke, at man skal have en hovedregel, der hedder, at der er åbne udvalgs-møder i Folketingets Europaudvalg. Vi synes derimod, at man skal vende den om og sige, at det, der tåler offentlighedens lys, det, som kan diskuteres åbent, uden at det giver problemer af nogen art i forhold til de forpligtelser, vi eventuelt har i international sammenhæng, kan komme på dagsordenen her i salen.

Når vi til gengæld ser på beslutningsforslag nr. B 49, som er fremsat af Dansk Folkeparti, er vi i Fremskridtspartiet helt anderledes positive over for forslaget. Vi synes, at det er et godt forslag. Det er et godt forslag som udgangspunkt for de videre drøftelser. Vi er ikke nødvendigvis enige i alle punkterne i forslaget, men vi er meget enige i, at man med det her forslag lægger op til, at vi på en eller anden måde får en større åbenhed i behandlingen af EU-forslag, EU-sager her i Folketinget

Vi har i Fremskridtspartiet som sagt sendt vores forslag til, hvordan det skal foregå, og så må drøftelserne jo fortsætte i Udvalget for Forretningsordenen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne takke for hr. Tom Behnkes positive signal omkring B 49 og stille et konkret spørgsmål til forståelse af det forslag, som hr. Tom Behnke bringer frem om en EU-dag i Folketinget hver måned.

Hr. Tom Behnke siger, at det også kan være oftere, hvis stofmængden kræver det. Er det, som hr. Tom Behnkes og Fremskridtspartiets forslag i virkeligheden går ud på, og som også er indeholdt i B 49 fra Dansk Folkeparti, at vi skal have en egentlig førstebehandling af EU-forslag? Så kan man diskutere, hvordan metoden skal være: om det skal være på nogle faste, forudskikkede dage eller løbende i den almin-

delige proces, hvor vi behandler forslag her i Folketinget.

Når vi har den idé om en førstebehandling i Folketinget af alle EU-forslag, alle direktivforslag eksempelvis, er det for at få det ind i den almindelige rytme, hvor vi behandler tingene på vores gruppemøder, hvor vi diskuterer med vores kollegaer, og hvor vi i forvejen også har sat det på dagsordenen, så det passer ind i ministrenes kalender. Vi har jo typisk f.eks. skatteministerens område på om onsdagen eller om fredagen, hvor der kun behandles skatteforslag. En anden dag er det kun socialministeren og socialordførerne, der er til stede, osv. osv.

Er det et forslag, som er i tråd med det forslag, Fremskridtspartiet stiller, for jeg synes, det lyder af det samme?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg tror, at mængden af relevant EU-stof, som kan diskuteres i Folketingssalen på nuværende tidspunkt vil berettige til, at man havde en fast månedlig dag, hvor man diskuterede EU-anliggender. Men det er klart, at i det omfang det bliver udvidet og der bliver mere at tage sig af, vil det være relevant, at man gør det oftere.

Det, der er vigtigt, uanset hvilken frekvens man vælger for, hvor ofte man skal have debatten, er, at det sker en på fast dag, sådan at alle ministre ved, at det er den dag, man diskuterer EU-anliggender. Den er den dag, hvor ministeren skal stå til rådighed. På fuldstændig samme måde, som vi præcis ved, at Folketinget åbner den første tirsdag i oktober. Vi ved, hvornår der er finanslovdebat, afslutningsdebat, åbningsdebat osv. Det er på faste dage, sådan at man kan forholde sig til det.

Til spørgsmålet, om der skal være egentlige førstebehandlinger af alle forslagene, må jeg nok sige: Nej, det synes vi ikke. Det er for meget af det gode. Hvis man skulle tage alle sager og have førstebehandlinger af dem alle, så tror vi, at nogle af forslagene ville være hurtige at ekspedere.

Det, at vi får den generelle overordnede debat om nogle blokke inden for EU-spørgsmål, og at man tager nogle emner op til diskussion her i salen, er vigtigere for os end de konkrete forslag, som ministre har behov for at få mandat til. Mandatgivningen skal fortsat foregå i Europaudvalget.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti bifalder i høj grad ønskerne fra henholdsvis Enhedslistens og Dansk Folkepartis side om mere åbenhed i behandlingen af EU-sager i Folketinget, måske nok især at man får sat fokus på selve beslutningsprocessen og de mere tekniske aspekter af den her i Folketinget.

Når vi forholder os positivt til det, ser vi det også i forlængelse af den debat, der var forud for folkeafstemningen om Amsterdamtraktaten her den 28. maj. Man må jo sige, at afstemningsresultatet helt klart viste, at der er en stor del af befolkningen, som er yderst skeptiske over for det, der sker i EU-sammenhæng.

Jeg tror, at den skepsis bl.a. skyldes, at man finder, der er manglende åbenhed i forhold til EU. Det såkaldte demokratiske underskud kan i den sammenhæng ikke bare tilskrives at være noget, der vedrører Bruxelles og beslutningsgangen dernede, men nok så meget også den måde, som vi selv håndterer EU-sagerne på herhjemme og her i Folketinget.

Vi synes i Kristeligt Folkeparti, at Enhedslistens forslag umiddelbart er rimelig vidtgående og vidtløftigt. Det er svært at gennemskue alle konsekvenser af det forslag, der er fremsat, og det synes vi nok kræver yderligere drøftelser, også i forhold til de praktiske konsekvenser, som det måtte fordre, hvis man skulle gennemføre det fuldt ud.

Jeg er måske heller ikke så sikker på, at den fulde åbenhed, som man lægger op til fra Enhedslistens side, er så hensigtsmæssig endda, når det kommer til stykket.

Hvis man sammenholder de to forslag, synes jeg, at Dansk Folkepartis forslag måske har en lidt bredere tilgang til problemstillingen og indeholder flere punkter. Vi er især optaget af punkt 2 i Dansk Folkepartis forslag om fagudvalgenes inddragelse i arbejdet med EU-sager, hvor vi – som også flere ordførere har givet udtryk for her i dag – helt klart er af den opfattelse, at der er behov for, at fagudvalgene bliver inddraget tættere i hele beslutningsprocessen.

Det er dér, man især har viden og indsigt i de forskellige sager, også i højere grad, end Europaudvalgets medlemmer kan have det, selv med diverse udskiftninger undervejs. Derfor synes vi faktisk, at det er dér, fokus for alvor skal rettes for at sikre en bedre beslutningsgang vedrørende EU-sagerne her i Folketinget.

Diskussionen om mandatgivningen i udvalget, som jo også har udpundet sig lidt under

debatten her, kan man selvfølgelig tærse langhalm på. Jeg kan da udmærket se, at der kan være betænkeligheder ved at slippe grebet for meget fra Europaudvalgets side, men jeg synes dog, at det er en diskussion værd, en diskussion, hvor vi ikke på forhånd har lagt os hundrede procent fast fra Kristeligt Folkepartis side, men hvor vi dog stadig væk forudsætter, at vi har et Europaudvalg, som også har en stærk, koordinerende rolle. Det er på den anden side også vigtigt i forhold til hele EU-processen og skal selvfølgelig holdes op imod vort ønske om i højere grad at inddrage fagudvalgene.

Men jeg synes, at den debat er vigtig, for jeg tror ikke, man kan komme uden om, at når fagudvalgene i dag i deres forskelligheder, når det gælder behandling af EU-sagerne, måske ikke alle har EU-spørgsmål lige højt oppe på dagsordenen, ja, så kan det bl.a. skyldes, at sagerne til syvende og sidst afgøres i Europaudvalget, og at kompetencen på fagudvalgssiden ikke er så stor endda.

Jeg vil summere op og sige, at jeg synes, det er rigtigt, at Folketingets Præsidium sammen med både Udvalget for Forretningsordenen og Europaudvalget diskuterer de her sager fortsat. Der ligger jo også andre papirer på bordet – bl.a. et forslag fra Fremskridtspartiet, som har været nævnt her i debatten – som bør inddrages i de videre diskussioner.

Derfor vil vi som sådan konkludere med hensyn til de to beslutningsforslag, som vi har til behandling i dag, at vi synes, der er et positivt sigte, for så vidt angår begge forslag, og at de i virkeligheden kan være med til at fremme, at vi får sat tingene på dagsordenen ikke mindst i Udvalget for Forretningsordenen, men at også Europaudvalget sammen med Folketingets Præsidium kan blive inddraget. Og hvis det er det, der kommer ud af behandlingen af de to beslutningsforslag med de krummelurer, der kan være ved dem, og hvad man kan pinde frem og sige, at det er man ikke helt tilfreds med, så synes jeg sådan set, at det har været hele debatten værd, for der er i høj grad brug for, at vi får sat gang i den proces.

Det har, som jeg tror især fru Elisabeth Arnold illustrerede godt med et par eksempler, ikke været de store skridts fremmarch, der har præget feltet her. Det bør det være.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 49, hr. Thulesen Dahl.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne takke partierne for modtagelsen af B 49 og den diskussion, der har udspringet sig som følge heraf, og sige med det samme, for at der ikke skal være nogen misforståelser omkring det, at det afgørende for Dansk Folkeparti er, som flere ordførere også har været inde på, at få sat de her emner på dagsordenen, få dem diskuteret tilbundsgående og selvfølgelig i den forbindelse få stillet alle de spørgsmål, der er relevante at få stillet, og at få sat et arbejde i gang, som også har en slutdato, som også har et tidspunkt, hvor vi skal prøve at finde nogle løsningsforslag.

Vi tror på, at det er nødvendigt, at den her debat bliver lidt formaliseret, og at vi får lagt lidt pres på os selv herinde i Folketinget, for at vi får taget nogle initiativer. Ellers risikerer vi, at debatten får lov til at køre, men at vi aldrig rigtig får slået nogen søm i.

Det er derfor, vi har fremsat B 49, som indeholder dels en procedure for den videre debat, dels en dato i den kommende folketingsamling, for at der skal komme nogle konkrete initiativer ud af det.

Vi er selvfølgelig med på, at hvis den her debat ikke udmønter sig i en vedtagelse af B 49, er det næstbedste, at den udmønter sig i en fortsat debat, som gør, at vi i det kommende folketingsår om ikke andet så selv kan stille nogle bestemte forslag, som kan udmønte det arbejde, der er foretaget sommeren over. Derfor er det meget vigtigt for os at vise en konstruktiv ånd i det her for at nå så langt, som vi overhovedet kan.

Det siger jeg selvfølgelig også med baggrund i den lille meningsudveksling, hr. Buksti og jeg havde ved indledningen af debatten, og hvor hr. Buksti følte behov for at tale med meget store bogstaver, så store bogstaver, at man har risiko for, at tingene flyver ind ad det ene øre og ud ad det andet. Det er måske bedre, at vi får debatten ned i et almindeligt leje.

Når vi har fundet behov for overhovedet at diskutere det her, er det ud fra en indstilling om, at når der lovgives på vegne af borgerne, skal borgerne kunne få indsigt i, hvad der foretages, hvad der siges, og hvordan processen er. Uanset om der lovgives igennem Folketinget og det er et rent dansk forslag, vi har med at gøre, eller om der lovgives i EU-systemet via direktiver eller forordninger, som er umiddelbart bindende for borgerne, er det vigtigt, at vi stadig væk holder fast i, at borgerne, som jo bliver

forpligtet af de her love, har indsigt i processen og indsigt i, hvad der bliver sagt fra de enkelte partiers side.

Det har man ikke, som tingene er i dag. Vi har det, for så vidt som det drejer sig om de danske forslag. Der har vi en fast procedure: folketingsbehandling, tre behandlinger, udvalgsprocedure osv. Men vi har det ikke, når det drejer sig om EU-forslag. Og hele bestræbelsen her er fra vores side ment som et ønske om, at vi får den samme procedure ind med, at der er adgang for borgerne i den her proces, når det drejer sig om EU-forslag, som når det drejer sig om rent danske forslag.

Det kan så løses på forskellig vis – og forslagene har jo været talrige; vi er kommet med nogle punkter i vores beslutningsforslag, og der har været andre forslag på bordet: Enten ved, at man åbner Europaudvalget, for at borgerne kan få indsigt herigennem; det kan man gøre elektronisk via radio eller tv eller ved, at man laver det i et forum, hvor borgere og journalister har direkte mulighed for at overvære tingene, eller man kan gøre det ved, at man eventuelt både gør det og også supplerer det med, at Folketinget direkte inddrages. Vi har i vores forslag angivet en tanke om, at man har en egentlig førstebehandling af EU-forslag. Det er en tanke, som vi gerne vil fastholde diskussionen af, fordi vi mener, at det er en rigtig tanke, som det bør ende med på et eller andet tidspunkt.

Det er ikke sikkert, det er det, vi kan nå nu i den her del af processen, men det er noget, vi mener er nødvendigt at nå frem til, så vi får EU-forslagene ind i den ganske almindelige procedure, også i folketingsgrupperne, hvor man gennemgår det, og hvor man kommer herud i Folketingssalen som ordfører for sit område med den pågældende fagminister. Og dér tager man en grundlæggende diskussion af: Er det her EU-forslag et godt forslag, eller er det ikke et godt forslag?

Så der er altså nogle konkrete forslag også om fagudvalgene, som vi skal have inddraget langt mere. I dag er det rigtigt, som flere ordførere har været inde på, at fagudvalgene har mulighed for at blive inddraget. De bestemmer det sådan set selv, men det betyder altså også, at mange fagudvalg ikke gør det. Om det er, fordi de ikke tager opgaven særlig alvorligt, eller det er på grund af det arbejdspress, fagudvalgene i øvrigt har, kan vi gisne om, og det kan være forskelligt fra udvalg til udvalg. Men sagen er bare, at den inddragelse af fagudvalg-

ene, som var ønsket, da vi lavede den procedurændring, der i højere grad skulle inddrage fagudvalgene, ikke er slået igennem i det omfang, at fagudvalgene rent faktisk er inddraget. Det er nogle ganske få fagudvalg, der som en fast procedure tager det her til sig, og derfor er det vores indstilling, at der simpelt hen i forretningsordenen skal ligge en pligt for fagudvalgene til at komme med en indstilling. Den ordning, som fungerer for Miljøudvalgets vedkommende i dag, mener vi bør fungere for alle udvalg.

Endelig er der i vores forslag, B 49, en tanke om, at vi også skal have en proces sat i gang, der handler om, hvordan vi får antallet af EU-forslag bragt ned på et lavere niveau, end det har været i de senere år. Det er klart, at efter puklen med det indre marked er der færre forslag til behandling nu, end der har været tidligere, men det er selvfølgelig også, det her forslag, en tanke fra vores side om, at vi i praksis skal have udmøntet subsidiaritetsprincippet, og at det bør være et dansk initiativ, der kommer til de andre EU-lande.

Det har været nævnt også i debatten her, at Frankrig og Tyskland er kommet med nogle tanker i deres oplæg til Cardifftopmødet, og de tanker, som de er kommet med, burde Danmark faktisk følge op ved, at vi stillede nogle konkrete forslag på det topmøde. Vi har forsøgt også under spørgetiden tidligere i dag at få statsministeren til at give et løfte om at ville tage nogle konkrete forslag med til Cardifftopmødet. Det lykkedes ikke, men det er noget, jeg synes Folketinget bør arbejde videre med, at få fremmet et dansk initiativ på det her område, så vi får nærhedsprincippet udmøntet i praksis. Det er det, vi mangler, ikke de flotte taler, de store, flotte ord om nærhedsprincip og om, at EU ikke skal blande sig i det, som medlemslandene selv kan finde ud af. Det siger alle. Nej, det, vi mangler, er at få det omsat i praksis, og dér halter det desværre gevaldigt, og det vil forslaget også prøve at tage højde for at vi skal arbejde videre med.

Forslaget ender så med, at det er Udvalget for Forretningsordenen, der skal tage det op. Selvfølgelig er det vores holdning, at det skal ske i et tæt samspil med Europaudvalget, men det afgørende er, at det udmønter sig i nogle konkrete resultater på den anden side af Folketingets mødefri periode, så vi så hurtigt som muligt får sat skub i en større åbenhed og en

større demokratisk proces om EU-sager her i Folketinget.

Endelig vil jeg sige, at der er to måder, man kan skille det her på. Man kan sige, at der foregår en debat om åbenhed og demokrati i EU selv, hvor Danmark skal presse på, men hvor vi skal være enige med nogle andre lande for alvor at få det gennembrud for åbenhed, som vi i hvert fald i Dansk Folkeparti ønsker skal ske, når det drejer sig om EU's institutioner.

Så er der den anden side af spektret, som handler om den rent danske proces. Her har Folketinget en mulighed for at bestemme selv og få åbnet op for borgernes indflydelse og indsigt i EU-processen i en langt højere grad, end det er tilfældet i dag. Den mulighed bør Folketinget benytte sig af og så hurtigt som overhovedet muligt og helst i den kommende folketingssamling for alvor få åbnet op for en mere demokratisk og åben EU-proces her i Folketinget.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 40, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for en i virkeligheden ganske positiv modtagelse af Enhedslistens forslag. Sådan opfatter jeg mange af tilkendegivelserne, ikke mindst fra hr. Buksti og fru Elisabeth Arnold, som har forskellige overvejelser om de vanskeligheder, der kan være ved at komme fuldt ud igennem med de her tanker, men som ikke desto mindre – sådan opfatter jeg det – gav en meget positiv melding om, at der skal opnås fremskridt nu på spørgsmålet om åbenheden.

Det kan godt være, at det hele peger meget i retning af en elektronisk løsning, som hr. Jacob Buksti var inde på. Jeg synes, det vil være tilfredsstillende, hvis vi kan nå så langt. Vi har selv, som jeg har nævnt det, fra Enhedslistens side tidligere været inde på en sådan overvejelse, og kan vi nå det skridt, ja, så har debatten her i dag absolut tjent et formål.

Om det andet beslutningsforslag, fremsat af Dansk Folkeparti, behøver jeg ikke at holde en lang tale. Mange af de tanker, der ligger i det, har Enhedslisten også tidligere været inde på og har støttet, og de ligger jo i retning af større åbenhed og forbedring af Folketingets arbejde med de her sager.

De eneste meldinger, synes jeg, som i virkeligheden skuffede mig lidt i dag under debatten, var Fremskridtspartiets og CD's meldinger. Jeg havde egentlig fra Fremskridtspartiet forventet en klar tilkendegivelse om, at man ønskede åbenheden gennemført fuldt ud. Det fik vi ikke, og det overrasker mig lidt.

Jeg er ikke så frygtelig sikker på, at det er en god idé, at forespørgselsdebatter nødvendigvis skal ligge på en bestemt dato i hver måned. Jeg tror, det er bedre, forespørgselsdebatter ligger på et tidspunkt, hvor sagen er aktuel, og hvor det er nødvendigt at have debatten.

O.k., sådan kan der være skuffelser blandet ind i det, men det samlede billede af den her debat synes jeg tegner til, at nu kommer der trods alt til at ske fremskridt, og vi vil i hvert fald sammen med de andre partier, som har tilkendegivet, at nu skal der ske noget, sætte os ned i udvalgene og se at få sat dampen op. For jeg er enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i det synspunkt, at vi tidligere har haft sådan nogle debatter her, hvor der også har været en positiv stemning, men så har det knebet lidt, når man kom til den praktiske udmøntning, og det håber jeg ikke sker den her gang. Det tror jeg sådan set heller ikke på baggrund af debatten. Men vi ønsker i hvert fald, at de ting, som skal gennemføres, skal kunne træde i kraft til den nye folketingssamling, altså til 1. oktober i år, og det betyder, hvis det skal nås, at så skal vi ikke have en syltekrukkebehandling i udvalgene. Så skal vi have en realitetsbehandling, og det håber jeg der er vilje til.

Jeg kan se, hr. Grove smiler, og det er jo, fordi hr. Grove var inde på i sin tale, at det hele tog ganske meget sin tid, men jeg håber da også, hr. Grove vil være indstillet på, at vi nu skal give den en skalle, så vi kan få de her ting bragt i bevægelse i et hurtigt tempo.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Ole Løvig Simonsen (S), Anders Fogh Rasmussen (V), Helge Adam Møller (KF), Jes Lunde (SF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Peter Duetoft (CD), Jørgen Estrup (RV), Søren Søndergaard (EL), Kim Behnke (FP) og Jann Sjursen (KRF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren:

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation?« (Forespørgsel nr. F 18).

Medlemmer af Folketinget Søren Søndergaard (EL) og Frank Aaen (EL) har meddelt mig, at de ønsker at tage forespørgsel nr. F 11, som blev anmeldt den 1. april 1998, tilbage. Forespørgslen er hermed bortfaldet.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 11. juni 1998, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.59